

Valsts ieņēmumu dienests

KO DARĪT, JA NO VID ATNĀK VĒSTS „jums ir izveidojusies nodokļu pārmaxsa” vai „saskaņā ar nodokļu aprēķiniem šī summa jums ir jāpiemaksā valsts budžetā”?
Kāpēc un kā iesniegt gada ienākumu deklarāciju VID?

→ 4. lpp.

IEPAZĪSTIETIES –
Kuldīgas 2. vidusskolas divpadsmitie!

→ 6. lpp.

Kurzemnieks

LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMEI

Nr. 24
(11 406)

Cena
0,68 eiro

Pirmdiena, 2019. gada 25. februāris

Kļavu sulas dzer jau divas nedēļas

Šogad nedaudz ātrāk, nekā ierasts, sācies kļavu sulu laiks.

Padures pagasta Zaķu māju saimnieks Aigars Būvmeisters pirmo reizi tās tecinājis jau 12. februārī.

Zaķu māju saimnieks Aigars Būvmeisters no piemājas kļavas katru dienu iegūst trīs litrus vērtīgās sulas.

„Kad kaimiņi pateica, ka sulas jau tekot, arī paši ieurbām. Šogad tās sāka tecēt ātrāk, parasti tikai februāra beigās,” stāsta Zaķu mājas saimnieks. Viņš ik gadu sulas tecina no viena konkrēta koka, kas aug netālu no mājas, un tecināšanai izmanto tradicionālo metodi – ar urbi ieurbj caurumu, kurā ievieto piltuvi. Dienā pietiekot vidēji trīslitru burka, kuru ar sievu Inesi arī izdzerot. „Kļavu sulas jādzer, lai attīrītu organismu, bet pārāk daudz arī nevajag. Tās nevar ilgi uzglabāt, tāpēc jāizdzer tajā pašā dienā,” teic A. Būvmeisters.

Kad uznākot lielāks sals, sulas pārstājot tecēt, bet, kad atkal nedaudz iesilstot, atsāk. Tās tecēšot līdz brīdim, kad iestāsies silts laiks, un tad jau būšot bērzu sulas. „Saka: jo augstāk ieurbj, jo saldākas esot, bet paši neesam izmēģinājuši, vai tā tiešām ir. Atšķirībā no bērziem, kļavām urbuma vietas aizaug. Pirms urbšanas var pārbaudīt – jānolauž zars un jāskatās, vai sulas jau tek vai ne. Citi pat dara tikai tā: uz nolauzta zara uzbāž pudeli, lai pietiek.” Lai sulas no koka tecētu, urbumu nevar izveidot pārāk dziļu, jo tad tā tek gar koka mizu, nevis no kodola. „Pārāk sekli arī nevar. Ieurbju un skatos – kad sāk tecēt, tad pietiek,” saka A. Būvmeisters.

Par to, ka pavasaris iestājies ātrāk, liecinot gan agrais sulu laiks, gan arī ķīvītes, kuras jau atlidojušas.

Antras Grīnbergas teksts un foto

„Laiks visiem skrien vienādi, tikai vieni paspēj kalnus gāzt, bet citi žēlojas, ka laika nepietiek,” saka ģitārists, komponists, aranžētājs, lektors un producents **AIVARS HERMANIS**.

→ 10. lpp.

VIRKAS IELA.
Ventas ielokā.
Ļaužu stāsti.

→ 5. lpp.

Trešdien,
27. februārī:

- Kas jauns Vārmē.
- Gan sporto, gan tiesā sacensības.
- Pielikums 3K – kas kultūrā Kurzemē.

ISSN 1407-9755

KĀ VĪRUSU LAIKĀ NESLIMOT?

Visdrošākais garants ir veselīgs dzīvesveids cauru gadu, ko vīrusu laikā var papildināt ar vitamīniem un minerālvielām.

→ 7. lpp.

REDZĒJUMS

Ar ko izdevīgāk?

Anna Bivbāne,
e-pasts:
annabivbane@
gmail.com
tāl. 29582603

Tuvojoties pavasarim, privātmāju iedzīvotājiem jāsāk domāt par malkas iegādi nākamā gada apkures sezonai. Arī mani tas uztrauc, jo nav privāta meža, kurā varētu iegūt malku, tāpēc jādodomā par risinājumiem, lai nākamā gada ziemā neattaptos aukstā istabā.

„Ir jādodomā par laiku, spēku, enerģiju un maciņa biezumu, lai iegādātos sev izdevīgāko un piemērotāko kurināmo.”

Viens no variantiem ir pirkt kurināmo no piegādātājiem, kurus var atrast laikrakstos, internetā vai uz ziņojuma dēļiem. Kāds piegādā sazāģētu malku klučos, kāds – malku baļķos, ir izvēle starp bērza, apses, priedes vai egles iegādi.

Kādu laiku atpakaļ izvēlējamies paši doties uz cirmām pastrādāt. Pēc mežizstrādes darbiem cirmās paliek atliekas, kas var noderēt malkai, ko *Latvijas Valsts meži* ļauj vākt bez maksas. Pirms darbu sākšanas jāsaņem atļauja, kas nepieciešama, lai pārliecinātos, ka malka tiek vākta valsts mežu teritorijā, nevis kādas privātas personas mežā. Tam jānotiek vietā, kur to drīkst darīt, nevis tur, kur

mirusī koksne speciāli atstāta dabas daudzveidības veicināšanai.

Kurināšanai var izmantot briketes, kas ir ekoloģisks un energoefektīvs kurināmais materiāls. Tā kā briketēm ir liels blīvums un mazs mitruma procents, tām ir lielāka siltumietilpība nekā malkai. Šajā ziemā izmēģinājām virtuves plīti kurināt gan ar briketēm, gan malku. Interneta dzīlēs var atrast, ka viena tonna briķešu aizstās aptuveni trīs kubikmetrus malkas. Protams, briketes nav jāzāvē, jāskalda un jākrauj kā malka, tādējādi ekonomējot laiku. Pēc to kurināšanas paliek mazāk pelnu nekā tad, ja kurina ar malku vai akmeņoglēm. Briketēm ir liela siltumietilpība un augsts sadegšanas siltums, tomēr, ja tās vēlas iegādāties nesezonā, var iznākt dārgs priekš. Uzskatu, ka vienkāršāk ir ar briketēm, bet izdevīgāk ar malku. Briketes vienmēr ir sausas, ērti novietojamas un transportējamas, bet tās ir dārgākas. Savukārt malka ir salīdzinoši lētāka, to pārdod ar piegādi, kā arī vieglāk regulēt kuršanās stiprumu un ilgumu, jo var kurināt ar rupjākām vai smalkākām pagālēm. Mīnuss, ka reti to piegādā sausu, līdz ar to nepieciešama vieta malkas novietošanai, lai tā varētu izžūt.

Atceros, ka opis izmanitoja ogles, jo tās salīdzinājumā ar malku ir kodoldegviela, bet maksā naudu kā pārējie kurināmie. Šajos laikos katrs pats ir sava siltuma noteicējs, bet jādodomā par laiku, spēku, enerģiju un maciņa biezumu, lai iegādātos sev izdevīgāko un piemērotāko kurināmo.

LASĪTĀJS SARŪGTINĀTS

Kā cilvēki un dzīvnieki uzvedas kapos

Kāda kuldīdzniece novērojusi, ka Annas kapos cilvēki uzvedas nepiedienīgi: brauc ar velosipēdiem, ved pastaigāties suņus un pret šo vietu izturas bez pietātes.

Sieviete uzskata, ka sabiedrībai jāatgādina par uzvedības normām, kas kapsētās ievērotas kopš seniem laikiem: vārti aizsevis aizvērti, lai ne tikai, kā viņai bērībā mācīts, mirušo zona būtu nodalīta no dzīvo, bet arī tāpēc, lai klaiņojoši dzīvnieki atdusas vietas nepostītu. Tāpat braukt tur ar divriteni un izmētāt atkritumus kundzei nešķiet pareizi.

„Taciņas ziemā ir slidenas, tagad dubļainas. Cilvēks, kurš

kapus apkopj, dienā tur strādā, bet ko tad var uzskatīt, ja ir dubļi? Nevar arī dubļu laikā izvairīties uz kapiem iet, jo katrs iet pēc savas vajadzības – tās ir emocionālas prasības. Domāju, ka uz galvenajām takām vajadzētu nobērt akmens šķembas. Cilvēki braukā cauri ar riteņiem, un taciņas izdzītas dziļas dubļu vagas. Vai tad kapos tā var darīt? Daudzi skolēni iet cauri, bet vārtus atstāj vaļā. Vai vecāki par to nerunā? Tagad ir datospēles, kur katram septiņas dzīvības, un pret mirušajiem nav vairs cieņas.

Tāpat cilvēki pa kapiem staigā ar suņiem. Uz Ziemassvētkiem bija ļoti nepatīkami – es piederī-

gajiem aiznesu svecītes, noliku, lai deg. Aiznākamajā dienā redzēju, ka uz viena kapiņa suns nokārtojies... Ar to svecīti droši vien suns saimnieks tos mēslus nošķūrējis nost. Varat iedomāties, kāda tā kopiņa un futlāris izskatījās...

Pagājušogad kaķi vai suņi kastīja ārā svaigu kapu kopiņu. Vetaptiekā pirkto līdzekli, kas dzīvniekus atbaida.

Uz Ventas pusi žoga nav – tur dzērienu bundžiņas, vienreizējās kafijas glāzītes mētājas. Vai tad tādas lietas var mētāt kapos? Skumīgi noskatīties.”

Jolanta Hercenberga

MUMS ZVANA

Jāpārtaisa visa apkure

Jau kopš 1. oktobra kuldīdzniece Daina no Planīcas ielas 8. nama nevar sagaidīt, kad *Kuldīgas komunālo pakalpojumu* (KKP) speciālisti salabos radiatorus: divās telpās tie silst, bet lielajā istabā ne. Viņa mājas apsaimniekotājam vairākkārt zvāņus, vērsusies

arī pašvaldībā un redakcijā, bet rezultāta nekāda.

KKP vadītājs Pēteris Gobzemis atbild, ka ar kundzi runājis un situāciju izskaidrojis, ka arī privātā dzīvoklī radiatoru ir koplietošanas sistēma, kas labojama par koplietošanas naudu, bet šo-

brīd neko izdarīt nevar. „Tas nav pirmo gadu. Tur jau no padomju laikiem ierīkota pilnīgi nepareiza sistēma. Tagad mēģinām panākt, lai māja tiek iekļauta siltināšanas programmā. Tad arī varēsim rīkoties kompleksi.”

Inguna Spulniece

PRECIZĒJUMS

Valstij zem bijušā *Vulkāna* pieder 70 tūkstoši m² zemes. To Privatizācijas aģentūra iznomājusi uzņēmējam Valentīnam Kokalim. Autore Daina Tāfelberga lūdz atvainot par pārpratumu.

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Cik bieži saskaraties ar Valsts ieņēmumu dienestu (VID), un kāda ir jūsu pieredze?

Vaira Freimane, strādā bērnu-dārzā: – Šobrīd man ar šo iestādi nav nekādu darīšanu, ieņēmumu deklarāciju neiesniedzu, vienīgais tik, cik nodokli no algas atvelk. Taču pirms pieciem gadiem kādu laiku pati tur strādāju. Neko sliktu nevaru teikt par šīs iestādes darbību, tikai pozitīvu pieredze.

Anita Januša, tulko-tāja: – Pārsvārā ļoti maza saskarsme, tikai tik, cik iesniedzu ienākumu deklarāciju, ko daru elektroniski. Katrā ziņā tās dažas reizes, kad esmu bijusi VID, nesmu sastapusi nevienu dusmīgu, neapmierinātu vai tādu, kurš man kaut kādā veidā varētu kaitēt.

Dzintra Mētele, kuldīdzniece: – Šobrīd man nekādu darīšanu nav, jo vairs nestrādāju, bet agrāk, kad bija, biju ļoti apmierināta. Darbinieki laipni, ja kaut ko nezinu, parāda. Tagad iesniedzu tikai medicīnas pakalpojumu čekus, tos parasti aiznesu un visu nokārtoju tur, elektroniski ne. Par VID varu teikt tikai visu to labāko. Cilvēkiem pašiem jābūt iejūtīgākiem un jāsaprot, ka jāpilda likumi, jo tie domāti visiem, un nevar tā, kā pagadās.

Dzidra Zerņevica, skolotāja: – Vienīgi tik daudz, cik katru gadu ienākumu deklarāciju iesniedzu. To parasti daru uz vietas, jo VID darbinieces man palīdz. Cik esmu gājusi, tik vienmēr viss ir bijis labi.

Kārlis Ozols, strādā kokapstrādes uzņēmumā: – Ar šo iestādi saskaros, kad iesniedzu gada ienākumu deklarāciju, lai saņemtu atpakaļ pārmaksāto nodokli. To daru tikai katru otro gadu, lai kaut kas iekrājas un lielāka summa sanāk. Parasti cenšos iesniegt elektroniski, bet, ja aizmirstu, kā tas jā dara, aizeju uz vietas, un man tur palīdz. Šogad atkal nemācēju atrast, kā tas jā dara, bet paskatījos pamācībā, un bija skaidrs.

Mirdza Štromane, asistente: – Nekādu darīšanu man nav, vienīgi iesniedzu deklarāciju, lai atgūtu pārmaksātos nodokļus. Kad tas jā dara, dodos uz vietas. Daudz čeku gan nesakrājas, un arī atgūt var maz, vairāk atgūvām pēc vīra operācijas. Apkalpošana ir ļoti laipna.

Antra Grīnberga, Lāsmas Reimanes foto

MANUPRĀT

Labi, ja būtu vairāki varianti

Latvijai šogad būs vajadzīgi atbilstoši cilvēki ļoti svarīgos amatos. Tautai būs lemt, ko no partiju piedāvājuma sūtīt uz Eiropas Parlamenta vēlēšanām, un Saeimai būs jāizraugās nākamais (visticamāk, ne līdzšinējais) Valsts prezidents, un arī eirokomisāra vieta būs brīva. Kā zināms, partijām ir savstarpēja konkurence par visaugstākajiem amatiem, un pieredze rāda, ka var sākties tirgošanās. Attiecībā uz Valsts prezidentu premjerministrs Krišjānis Kariņš teicis, ka koalīcija iekšēji vienosies un nāks ar vienu kandidātu uz Saeimu, kur, zinot balsu attiecību un atklāto balsojumu, visticamāk, ka to arī ievēlēs. Nebūtu slikti, ja koalīcijai būtu vairāki varianti, par kuriem diskutēt. Kurš tas būs? Vairāk nekā 100 cilvēku parakstījuši atklāto vēstuli par atbalstu Eiropas Savienības Tiesas tiesnesim Egilam Levitam. Bet izskan arī citi uzvārdi, piemēram, Sandra Kalniete, Ineta Ziemele. Pirms 13. Saeimas vēlēšanām no partijām izskanēja arī Dagmāras Beitneres Le-Gallas, Ulda Pīlēna, Ojāra Spārīša u.c. vārdi.

Daiga Bitiniece, tālr. 63350567, daiga.bitiniece@kurzemnieks.lv

Veiksmīgs mobilais darbs ar jaunatni

Atraktīvā un radošā gaisotnē aizritējusi jau trešā jauniešu tikšanās projektā *Tur Lava*, kurā Turlavas jaunieši apguvuši prasmes strādāt komandā, spēju ieklausīties, risināt problēmsituācijas un sasniegt mērķus.

Projektu *Tur Lava* ar Izglītības un zinātnes ministrijas piešķirto finansējumu īsteno Kuldīgas novada bērnu un jauniešu centrs (BJC). Tā mērķis ir attīstīt mobilo darbu ar jaunatni Kuldīgas novadā, lai nodrošinātu pagastu jauniešiem līdzdalības iespējas viņu dzīvesvietā, kurā netiek veikts darbs ar jaunatni vai tas tiek veikts ierobežotā apjomā.

„Projekts norisināsies līdz vasarai. Divas reizes mēnesī braucam uz Turlavu un strādājam ar jauniešiem,” stāsta BJC jaunatnes darbinieks Adrians Dravnieks. „Strādājam ar dažādām neformālās izglītības spēlēm, iesaistām viņus sadraudzības aktivitātēs un komandas veidošanā. Kopā muzicējam, atveidojam teātra etiķes. Vasarā būs noslēguma

sporta spēles, kurās piedalīsies arī citu pagastu jaunieši. Tajās parādīsim, kā esam strādājuši visu šo periodu, lai vēlāk ko līdzīgu attīstītu arī citos pagastos,” stāsta A.Dravnieks.

Pirmā tikšanās notika 22. janvārī, savukārt pagājušonedēļ jaunieši tikās jau trešo reizi. Tāpat kā iepriekš, arī šoreiz iesaistījās vairāk nekā 20 pagasta un apkārtnes jaunieši, kuri strādāja grupās, zīmējot un aprakstot ideālo Turlavas jauniešu, gatavojot priekšnesumus, spēlējot etiķes un veicot citus atraktīvus uzdevumus.

**Antra Grīnberga
Zandas Spulģītes arhīva foto**

Trešajā tikšanās reizē jaunieši risināja atjautības uzdevumus komandā.

Dos kultūras biedrībām

Kuldīgas novada domes sociālo, izglītības un kultūras lietu komiteja atbalstījusi septiņu kultūras biedrību vai nodibinājumu darbību, kā arī 22 projektus, kopā atvēlot 15 000 eiro.

Biedrību darbībai piešķirti 3900 eiro, projektiem – 11 100. Deputāte Sigita Vaivade norādīja, ka biedrības lielākoties pārtiek no biedru naudas, ziedojumiem, valsts vai Eiropas fondu atbalsta. Ar to vien dažkārt nepietiek pat ikdienišķiem tērīņiem (telpu īrei, kur nu vēl pasākumiem. Tā kā kopējais pieprasījums (28 285 eiro) pārsniedzis budžeta iespējas, komitejai nācies nopietni izvērtēt katra vajadzības, par galveno uzskatot līdzšinējo pieredzi un to, kāds būs labums novadam. Lielākajai daļai prasītā summa samazināta – vairāk tām, kuras prasījušas lielāku. Seši projekti netika atbalstīti,

Biedrības vai nobinājuma darbības atbalstam kultūras jomā	
Čaupe	400
Kursas raksti	300
Kūrava	600
Līvija	1500
MESS	200
Pūra lāde	700
Snēpeles dejotāji	200

jo tie īsti nav atbilduši konkursa nosacījumiem un nav saistīti tieši ar Kuldīgas novadu. Atbalstam jāveicina vietējā kultūras dzīve, palīdzot gan saglabāt tradīcijas, gan attīstīt jaunradi, organizēt lietderīgu brīvā laika pavadīšanu, tā sprieda komitejas deputāti.

Daina Tāfelberga

KULTŪRAS PROJEKTI

Starptautisks adīšanas festivāls	230
Ar Kuldīgu sirdi, ar sirdi Kuldīgā	600
Nekas nepazūd	600
Ģimenes lepnums	300
Starptautiskais kapelu saiets <i>Kā ir, tā ir</i>	600
Kuldīgas erudīts	150
Vasaras saulgrieži	300
Latvijas sirdsdziesma	280
Putni – pavasara pulkstenis	200
Pasākumi Līvijas Rezevska izstāžu zālē	700
Mākslas dārzs	800
Mākslas projekts <i>Izstāde kā stāsts</i>	500
Mākslas plenēri	1000
lemirdzies	500
Demokrātijas kafējnīca	800
Rakstu rakstus izdancoju	100
Dzintara Lejas fotoalbuma	500
Suitu zemes <i>Jaudis</i> izdošana	800
Zili brīnumi Annas dārzā	500
Torņu sasaukšanās Vārmē	500
Uz visiem 100 pēc diskoskalas	840
Tradicionālās kultūras darbnīcas jauniešiem	500
Kuldīgas novada gadskārtu nodarbības	300

Cer ieviest kārtību

Kuldīgas novada dome izstrādā saistošos noteikumus, kas varētu mainīt situāciju ar klaiņojošiem mājdzīvniekiem novadā. Noteikumu izstrādē vērā ņemts gan sabiedrības, gan nozares speciālistu viedoklis.

Finanšu komitejas sēdē domes priekšsēde Inga Bērziņa deputātiem skaidroja, ka iepriekšējie noteikumi izstrādāti vēl pirms novada izveidošanas, tagad tie zaudējuši savu spēku. Būtiskākais, kas jaunajos tiks iekļauts, ir programma, kurā klaiņojošie kaķi tiks ķerti, sterilizēti un atlaisti atpakaļ tur, kur iedzīvotāji apņemas tos barot. Šādā gadījumā būs vajadzīga lielākās daļas mājas dzīvokļu

īpašnieku piekrišana. I.Bērziņa aicina iedzīvotājus, pie kuru mājām ir kaķu kolonijas, informēt domi, lai dzīvniekus varētu sterilizēt par pašvaldības līdzekļiem. Kaķu sterilizācija varētu notikt gan Olāra Obodņikova praksē, gan arī *Mīļajās ķepiņās*.

Ar *Mīļo ķepiņu* vadītāju Maritu Līdaku notiek pārrunas par iespēju, ka viņa atkal uzņemtos sniegt kaķu patversmes pakalpojumu. *Kurzem-*

niekam M.Līdaka pastāstīja, ka saruna ar pašvaldības pārstāvjiem ir bijusi, bet vēl līgums nav parakstīts. Viņa pieļauj, ka patversmē varētu uzņemt novada klaiņojošos kaķus, bet vairs nav gatava pati nodarboties ar dzīvnieku ķeršanu.

Saistošie noteikumi vēl jāapstiprina domes sēdē un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā.

Inguna Spuleniece

Antena uz ūdenstorņa

Izskatot SIA *Tele2* lūgumu Vārmē uz ūdenstorņa novietot antenu, Kuldīgas novada domes finanšu komitejā deputāti lēma apstiprināši.

Ņemot vērā neseno pieredzi, kad līdzīgā gadījumā tika atteikts pagarināt līgumu ar kādu citu mobilo tālrunu operatoru Padurē, jo iedzīvotāji protestēja, domes priekšsēdes vietnieks Viktors Gotfrīdsons interesējās, kā tas ir Vārmē. Pagasta pārvaldniece Lelde Ose deputātiem paskaidroja, ka šādā situācija publiska apspriešana nav vajadzīga, turklāt tornis, kas nodots lietošanā uzņēmumam *Kuldīgas ūdens*, esot tikai butaforija – ūdeni tajā vairs nesūknē.

Deputāti lēma ieteikt domei slēgt nomas līgumu uz pieciem gadiem, nosakot nomas maksu 100 eiro mēnesī.

Inguna Spuleniece

VUGD ZIŅO

Jau trīs kūlas ugunsgrēki

21. februārī 20.50 saņemts izsaukums uz Lauku ielu Kuldīgā, kur degusi kūla (10 m²). 20.52 ugunsgrēks jau likvidēts. Kūla (0,5 ha) degusi arī Ventpils novada Ugālē. Dzēsēji strādājuši arī Slimnīcas ielā, Liepājā, kur degusi kūla un zari (100 m²).

VUGD atgādina, ka kūlas dedzināšana ir aizliegta un sodāma rīcība, kas nodara kaitējumu dabai un apdraud gan cilvēku veselību un dzīvību, gan nekustamo īpašumu.

MEDIĶI INFORMĒ

Saindējas ar tvanu, cieš no kaķa uzbrukuma

Stāsta Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta Kurzemes reģionālā centra statistiķe **Dārta Girgensone**.

No 15. līdz 22. februārim mediķi devušies 73 izsaukumos. Uz slimnīcu aizvesti 40 pacienti, no tiem trīs bērni un divas dzemdētājas. Divas sievietes un seši vīrieši bijuši alkohola reibumā.

Rumbas pagastā un Alsungā bijušas krimināltraumas. Tajās cietuši un slimnīcā nogādāti vīrieši reibumā. Mediķiem nav bijis neviena izsaukuma pie gripas slimnieka.

30 gadus vecs vīrietis ārstniecības iestādē nonācis, jo saindējies ar tvana gāzi – par ātru aiztaisījis krāsns šķeris. Tāpat ar tvana gāzi saindējies arī 18 gadus veca sieviete. Kāda kundze (72 gadi) aizrijusies ar ēdienu, slimnīcā nogādāta ar svešķermeni elpceļos. Sieviete (44) strādājusi dārzā, kur zars trāpījis pa plakstiņu. Pēc palīdzības saņemšanas uz slimnīcu atteikusies braukt. 76 gadus vecas kundzes runcim pagalmā uzbrucis cits runcis. Sieviete devusies glābt savu mīluli, bet svešais viņai „uzbrucis ar visām četrām”. Sieviete (59) nokritis no vairāk nekā metru liela augstuma. Uz slimnīcu aizvesta ar izmežģītu, iespējams, pat laužu plecu un apakšdelma lūzumu. Vīrietis (42) nokritis uz grīdas un sasitis galvu. Ārstniecības iestādē nogādāts ar hronisku sirds išēmisku kardiomiopātiju un virspusēju galvas sasitumu.

NUMURA CITĀTS

„Visu darba plānu kopijas ir sievas datorā, lai viņa redz, kā man tās dienas saplānotas,” atzīstas ģitārists Aivars Hermanis.

Kāpēc iesniegt gada ienākumu deklarāciju?

1. martā, kad sāksies gada ienākumu deklarāciju iesniegšana Valsts ieņēmumu dienestā (VID), viens no svarīgākajiem jaunumiem būs tas, izveidota jauna deklarācijas forma elektroniskajā deklarēšanās sistēmā (EDS), kuru atverot, parādīsies uzraksti: „saskaņā ar nodokļu aprēķiniem šobrīd jums ir izveidojusies nodokļu pārmaxsa” vai arī „saskaņā ar nodokļu aprēķiniem šī summa jums ir jāpiemaksā valsts budžetā”. Arī par citiem jaunumiem seminārā *Kā un kāpēc iesniegt gada ienākumu deklarāciju?* 20. februārī Kuldīgā stāstīja VID nodokļu pārvaldes klientu apkalpošanas daļas pirmās nodaļas galvenās nodokļu inspektore Saiva Millere un Haide Šulca.

Gada ienākumu deklarācijas iesniegšanas sākuma termiņš – 1. marts.

Algai – divas likmes

Pērn Latvijā ieviesta nodokļu progresivitāte, tāpēc šis pavasaris nesīs iedzīvotājiem vairākas pārmaiņas.

Līdz šim neatkarīgi no tā, cik lieli bija mēneša ienākumi, nodoklim bija viena likme – 23% (piemēram, 2017. gadā). Bet nu progresīvajam iedzīvotāju ienākuma nodoklim (IIN) ir divas likmes: 20% un 23%. Tātad algas daļai līdz 1667 eiro nosaka 20% likmi, bet tai, kas šo summu pārsniedz, – 23%. Ir arī prognozētais mēneša neapliekamais minimums, ko prognozē pēc katra iedzīvotāja ienākumiem. Ja pērn ienākumi bijuši mainīgi, šogad var rasties situācija, ka gada laikā nodoklis nav samaksāts pilnā apmērā un starpība būs jāiemaksā valsts budžetā.

PIEMĒRS. Jānis strādā pilnu slodzi, mēnesī saņem 1690 eiro uz papīra jeb bruto. Agrāk tiktu rēķināta viena procenta likme, tagad nodokli aprēķina divās daļās: līdz 1667 eiro piemēro 20%, bet pārniegumam – 23% nodokli.

Jāraugās gada griezumā

Attiecībā par gada vērtībām, nodoklis tiek rēķināts par gada kopējiem ienākumiem. Līdz 20 004 eiro IIN ir 20%, bet tālāk līdz 55 tūkstošiem – 23%, savukārt tā ienākumu daļa, kas pārsniedz 55 tūkstošus, tiek aplikta ar 31,4%. Mazo procentu (20%, 23%) likmi algās rēķina grāmatveži, bet lielo piemēro, tikai iesniedzot gada ienākumu deklarāciju.

PIEMĒRS. Kā veidojas 20 004 eiro robeža? 1667 eiro (mēneša alga) x 12 mēneši = 20 004 eiro. Tiem tiek piemērota 20% likme.

Seminārā *Kā un kāpēc iesniegt gada ienākumu deklarāciju?* par jaunumiem informē VID nodokļu pārvaldes klientu apkalpošanas daļas pirmās nodaļas galvenās nodokļu inspektore Saiva Millere un Haide Šulca.

Piemaksa vai pārmaxsa

To, vai veidosies piemaksa vai pārmaxsa, ietekmē gan nodokļu likme, gan prognozētais neapliekamais minimums.

2017. gadā tas katram bija 60 eiro mēnesī. Iesniedzot deklarāciju, tika pārreķināts diferencētais nodoklis, un veidojās pārmaxsa. Tagad prognozēto mēneša neapliekamo minimumu prognozē divreiz gadā (no janvāra līdz jūlijam un no augusta līdz decembrim), un vērā tiek ņemti iepriekšējie ienākumi. Pārreķināts netiek veikts.

EDS ikviens savā algas nodokļu grāmatīnā var uzzināt neapliekamo minimumu. Iedzīvotāji var no tā atteikties vai arī izvēlēties augstāku nodokli (23%).

Kāpēc? Piemēram, kāds pārdevis metāllūžņus, kokmateriālu vai izīrē nekustamo īpašumu. Cilvēks zina, ka viņa ieņēmumi gadā būs lielāki par 20 004 eiro. Tad izdevīgāk ir likmi palielināt vai arī neapliekamo minimumu nepiemērot, lai neveidotos nodokļa piemaksa. Iesniedzot gada deklarāciju, pārmaxsu (ja tāda būs) varēs saņemt atpakaļ no valsts budžeta.

Ir noteiktas iedzīvotāju grupas, kurām nodokļu piemaksa var rasties, piemēram, jaunās māmiņas, kas atgriežas darbā, studenti, kuri sāk strādāt, vai arī cilvēki, kuri gadiem nav strādājuši. Viņiem neapliekamais minimums tiek prognozēts liels – 100 eiro mēnesī. Bet rezultātā tas bijis par lielu, jo ir arī citi ienākumu avoti, ne tikai darba alga vien, piemēram, autoratlīdzība.

Jauna forma

Lai būtu vienkāršāk un ērtāk, EDS izstrādāta jauna deklarācijas forma. Būs pieejami divi varianti: vienkāršotā un detalizētā.

Vienkāršotajā varēs automātiski redzēt, vai ir nodokļu pārmaxsa vai piemaksa. Detalizētā jāizvēlas tad, ja jāiesniedz attaisnotie izdevumi.

Piemaksas gadījumā būs redzams atšifrējums, kāpēc tā radusies. Tad, pievienojot attaisnoto izdevumu dokumentus, summu var samazināt.

Parādu varēs samaksāt EDS vietnē, nospiežot opciju *Maksājumi*. Taču varēs arī internetbankā vai bankās. Samaksas termiņš – 17. jūnijs. Ja cilvēks saprot, ka summu nevar samaksāt, var lūgt termiņa pagarinājumu – tad tiks veidots grafiks. Ja maksājums lielāks par 640 eiro, noteikti trīs termiņi: 17. jūnijs, 17. jūlijs, 17. augusts.

PĀRMAKSA VEIDOJAS NO PROGNOZĒTĀ MĒNEŠA NEAPLIEKAMĀ MINIMUMA VAI NO NODOKĻA LIKMES (20%, 23%).

PIEMĒRS. Anna uzņēmumā strādā pilnu slodzi, bet brīvajā laikā dara radošo darbu un saņem autoratlīdzību. Mēnesī darba alga ir 1667 eiro, un tai piemēro 20% likmi, bet par autoratlīdzību tiek ieturēti 20%. Gadam beidzoties, kopējie ienākumi ir 23 604 eiro. Par 20 004 eiro 20% jau ir ieturēti. Pārniegums ir 3600 eiro – tātad vēl jānomaksā 3%, un tie ir 108 eiro.

PIEMĒRS. Jaunā māmiņa Dace atgriežas darbā pēc bērna kopšanas atvaļinājuma. Arī viņai prognozētais neapliekamais minimums ir 100 eiro mēnesī (no janvāra līdz jūlijam), alga pirms nodokļu nomaksas ir 1200 eiro. Gadam beidzoties, izrādās, ka minimums bijis par lielu. MK noteikumos minētas summas, no kurām neapliekamo minimumu vairs nenosaka. Pērn tie varēja būt 12 tūkstoši.

JA DEKLARĀCIJĀ BŪS MINĒTS, KA IR NODOKĻU PĀRMAKSA, LAUCIŅŠ BŪS ZAĻĀ KRĀSĀ, BET, JA NODOKĻU PIEMAKSA, – SARKANĀ.

TRĪS GADĪJUMI, KAD VAR RASTIES IIN PIEMAKSA:

- prognozētais neapliekamais minimums neatbilst aprēķinātajam, jo ienākumi palielinājušies,
- gada kopējie ienākumi pārsnieguši 20 004 eiro,
- IIN gada laikā nav ieturēts tik, cik vajadzēja.

Jābūt personas datiem

Kārtība, kādā jāiesniedz attaisnoto izdevumu dokumenti, nav mainījies.

Čekus var iesniegt par medicīnu, zobārstniecību, izglītību, bērnu interešu izglītību, privāto pensijas fondu, dzīvības apdrošināšanu, ziedojumiem, nepiemērotajiem atvieglojumiem.

Bieži tiek jautāts, vai tiks pieņemti čeki bez personas koda, jo ieviesta datu aizsardzība. Speciālistes uzsver, ka ne – jābūt vārdam, uzvārdam un personas kodam.

Pērn izmaiņas ieviestas arī attaisnoto izdevumu atmaksas nosacījumos. Agrāk norma katram cilvēkam bija 215 eiro, tagad tie ir 600 eiro ar nosacījumu, ka attaisnotie izdevumi nepārsniedz 50% no strādājošā gada ienākumiem pirms nodokļu nomaksas. Šajā summā ietilpst visi attaisnotie izdevumi, arī izdevumi par zobārstniecības pakalpojumiem un plānveida operācijām, kurus 2017. gadā bija iespējams deklarēt pilnā apmērā.

PIEMĒRS. Zanei gada ienākumi ir 10 000 eiro. Par sevi viņa iztērējusi 650 eiro, bet bērnu interešu izglītībai – 200. Zane atgūst 120 eiro, bet par bērnu – 40. Tā kā viņa iztērējusi 600, tad 50 eiro paliek uz nākamajiem trim taksācijas gadiem.

Ērti lietot un sazināties

Lejuplādējot mobilo lietotni *Attaisnotie izdevumi*, čekus var ērti ievietot tā sauktajā krātuvītē jeb sadaļā *Attaisnotie izdevumi*, kur tie glabājas līdz deklarācijas iesniegšanai.

Jaunus ir arī VID saziņa pa telefonu. EDS vietnē, nospiežot sadaļu *Telefoniskā identifikācija*, tiek parādīts kods, kas jānosauca, sazinoties ar speciālistu.

Inta Jansone
Lailas Liepiņas foto

(Sākums 21. janvārī.)

Virkas ielā privātā apbūve mijas ar padomju gados celtām daudzstāvu mājām, kas bija paredzētas konkrētu uzņēmumu strādniekiem. Tagad tajās tikai retais palicis no pirmajiem iemītniekiem, bet ir arī tādi dzīvokļi, kuros mīt otrā paaudze.

Virkas iela.

Ventas ielokā

Gunta Grīnfelde kopš decembra ārstē salauzto kāju. Kļūstot jau tīri garlaicīgi tik ilgi sēdēt bez darba.

Vīra vecāku mājā

„Šo māju cēla mana vīra vecāki Grīnfeldi – Lida un Žanis. Kad viņi nomira, pārnācām uz šejieni,” stāsta Gunta Grīnfelde. Pirms tam dzīvojuši laukos, tad īrejuši istabu pilsētas centrā. Virkas ielā pagājuši desmit gadi.

„Dzīvošana laba – kaimiņi satīcīgi. Uz darbu jāiet līdz veikalam *Mājai un dārzam*. Strādāju par apkopēju un sētnieci. Kad vēl bija veikals *Domo*, gāja grūtāk – bija jātīra visa sēta. Ta-

gad tikai tur, kur pircēji iet, vēl jānoravē dobes, jāsavāc papīri. Līdz darbam ir tāds gabaliņš, bet 40 minūtēs var aiziet. Vakarā vīrs brauc pakal. Tagad esmu uz slimības lapas – decembrī salauzu kāju. Bija pirmais sniegš, nokritu netālu no darba.” Guntas kundze cer, ka drīz atkal tiks darbā. Vīrs Dainis vasarā strādā – jot par meža ugunsdzēsēju, bet ziemā kurinot mežniecības māju Dārza ielā. „Abi esam pensijā, bet padarboties vajag.”

Pusi gada dzīvoklī, pusi dārzā namiņā

Austra un Ivars Freibergi lauksaimniecības pārvaldes būvētajā daudzdzīvokļu namā ienākuši 1966. gadā. Te auguši visi trīs bērni un bieži pulcējas arī deviņi mazbērni.

GRUŽUS SABER PAGRABĀ

Ivara kungs stāsta: „Tolaik pārvaldi vadīja Ilmārs Meņģis. Viņš to gribēja uztaisīt priekšzīmīgu – labāko Latvijā. Pārcēnās un darbā sevi sadedzināja. Viņš arī mājas celtniecību sāka, lai dabūtu labākos darbiniekus.

Būvēt sāka 1960. gadā. Cēla cietumnieki no Liepājas, materiālu trūka. Strādnieki pārdeva gan cementu, gan citus materiālus. Sešus gadus būvēja, visu to laiku nebija jumta – viss bija pielijis, ilgi žuva. Māja ir laba, ar biežām sienām. Bija domāts, ka katram dzīvoklim ir pagrabs. Bet strādniekiem vieglāk tur iebērt grūzus nekā vākt projām. Atved ķieģeļus, bet celtniekiem sākusies dzeršana. Darbs dzeršanu traucēt nedrīkst – ņem ķieģeļus un saber pagrabā, lai vadība neuzkāsās. Kad nu māja jānodod, tad sāk spriest, kas vieglāk: vākt ārā vai piebērt klāt. Nosprida, ka jāsaiber viss, kas ir, un jāmūrē ciet. Pirmā stāva iemītnieki paši zem virtuvēm izkala sev pagrabus un grūzus izvāca ar spaiņiem.” Freibergi sev uzcēluši šķūni un paši izrakusi pagrabu.

KOLORADO VABOĻU DĒĻ

Ivars ar ģimeni uz Kuldīgu pārnācis no Sārnates. „Jūras krastā izskaloja milzīgu daudzumu Kolorādo vaboļu. Vācējā pret tām migloja laukus, vaboles pacēlās gaisā un iekrita jūrā, pēc divām nedēļām mūsu piekraste bija melna. Visi pārbijušies! Ja tās vairotos, nākamajā gadā mums visi

„Esam kopā jau 58 gadus. 1960. gadā apprecējāmies, bet kopš 1966. gada dzīvojam Virkas ielā,” teic Austra un Ivars Freibergi.

kartupeļu lauki būtu nograuzti. Ziemā, šķiet, izsala. Kuldīgā tolaik par augu aizsardzības agronomu strādāja gudrs cilvēks, mans kādreizējais skolotājs Kazdangas tehnikumā Arvīds Sauka. Čekisti sāka meklēt vaboļu lietā vainīgo, atrada viņu, jo savulaik nepareizajā pusē – vācu leģionā – bija ierakumus racis. Tad meklēja vietnieku – mani izvilka no jūrmalas un atvilka uz šejieni. Tad arī nāca laime kolhozniekam – dzīvoklis pilsētā!” smejas I. Freibergs. „No lauksaimniekiem šajā mājā esam vienīgie *oriģinālie*, divos dzīvokļos jau ir otrā paaudze.”

VĪRS SASLAVĒJA

Austras kundze atminas, kā dabūjusi darbu *Vulkāna* bērnodrāzē *Mārīte*, kur tagad Mākslas un humanitāro zinību vidusskola: „Meitiņai tolaik bija trīs gadi. Ivars aizgāja uz *Mārīti* un runāja ar vadītāju Dzidru Freimani, vai nevar bērnu iekārtot. Viņa prasīja, ko dara sieva. Vīrs sastāstīja,

ka strādāju pienotavā, rēķinu procentus un ko tik ne, – ļoti mani saslavēja. Freimane teica, ka ar grāmatvežiem bērnodrāzē nekādas kārtības neesot. Ir man tā matemātiskā domāšana.” Ivars atzinīgi nosaka: „Gudra galviņa Austrīnai! Tajā laikā tādu cilvēku, kuri māc sarēķināt divi reizi divi, bija maz.”

AVĪZĒ, DZELZSBETONOS, SKĀBEKĻA STACIJĀ

Ivars turpina, kā no lauksaimniecības pārvaldes aizgājis, jo, kad ar vabolēm tikts galā, drīz gribēts viņu atkal sūtīt uz kolhozu. „Vienu brīdi pastrādāju arī *Padomju Dzimtenes* redakcijā. Var teikt, ka redaktors Arvīds Blūms mani no kolhoza izglāba. Blūmam vajadzēja darbinieku – viņš panāca, ka mani pārcēla partijas centrālkomiteja. Pēc tam aizgāju uz ražošanu – uz dzelzsbetona rūpnīcu par strādnieku. Dzīvokli atstāt nevajadzēja – verdzības sistēma tad jau bija nomainīta,

Freibergi priecājas, ka vedekla katru gadu dāvina kalendāru, kurā apkopotas ģimenes bildes. Te arī visa dzimta kopā.

turklāt strādnieks bija augstāks par kolhoznieku. *Dzelzsbetons* nopelnīju moskviču, tad pārnācu uz *Lauktehnikas* skābekļa staciju pretī mājai. Tad mēs ar Austrīnu bijām vienā darbā. Es biju *gruščīks* (krāvējs), viņa – grāmatvede. Kad bija kādi svētki, priekšnieks visus iepazīstina pēc amatiem. Viens tur aparāta vadītājs, gāzes pildītāji, bet mans amats tik labi neskan. Tad priekšnieks teica: „Grāmatvedes vīrs.”” Austra smejas: „Re, kā tev tas bija iekodies!”

PUDEĻU PIRTS

Austras kundze teic: „Virkas ielā nu jau aprasts, bet pirmajos gados nevarēju pierast pie smagajām mašīnām, kas brauca no *Lauktehnikas* un ATU – piecos no rīta jau sāka. Tagad tik daudz smago nebraukā.”

Dzīvoklī abi mīt tikai pusi gada – pārējais laiks pāiet dārzā mājā Veldzē, un Austra ar nepacietību jau gaidot brīdi, kad

atkal tur pārcelsies. „Tur opaps (Ivars – aut.) uzcēlis māju, garāžu, ir istaba, kur ciemiņiem palikt, pirts,” uzskaita A. Freiberga. Bet vīrs nes fotogrāfiju: „Pirts siena man celta no stikla pudelēm. Gaisma spīd cauri, vidū ir gaisa sprauga, kur siltums uzkrājas.” Dārzā un siltumnīcā izaugot viss pašu galdam un arī bērniem tiekot. Meita priecājosies, ka visu ziemu ir mammas samarinētais un savārtītais, ko celt galdā. Mazmeitas omei zvanot, kā pareizi vārīt gulašu.

Freibergu dēli Ģirts un Aivars strādā Rīgā, bet meita Laila ir skolas direktore vietniece Ventspilī. Austras kundze stāsta: „Kuldīgā viņai darbs būtu bijis, bet dzīvokli nedeķa – tad jādzīvo pie mums. Bet dzīvoklī vēl bija abi dēli, arī Ivara tēvs. Tikai tāpēc Laila aizgāja uz Ventspilī.

(Turpmāk vēl.)
Inguna Spuleniece
Lāsmas Reimanes foto

Lappuse tapusi ar Kuldīgas novada pašvaldības līdzfinansējumu.

Lielākais guvums – draudzība

„Vislabākais skolā piedzīvotais ir attiecības mūsu draudzīgajā kolektīvā. Esam vairāk nekā tikai klasesbiedri – esam labi draugi,” apgalvo Kuldīgas 2. vidusskolas 12. klase.

Priekšā no kreisās: Rihards Kunkulis, Artūrs Cīrulis, Gatis Dvilaitis, Kristaps Bērziņš, Kristiāns Stepe, Andris Firsovs, Raivis Zadajaņuks, Rihards Ginters, Kristaps Švarcs.
2. rindā no kreisās: Paula Rosleviča, Krista Laima Frāma, Kristīne Bendrāte, Elīna Haritone, Keita Lešinska, skolotāja Laila Meirupska, Kristiāna Rozentāle.

UGUNSGRĒKA VAROŅI

Te mācās 15 jaunieši, un astoņi bijuši klasesbiedri kopš skolas gaitu sākšanas. Pirmā audzinātāja – Sanita Miltoviča, no tā laika atmiņā saglabājušies kopīgie pārgājieni, ekskursijas un mazās, jautrās nerātības pagalmā. Pamatskolas gados visinteresantākās bijušas tikai pašiem vien saprotamas spēles, piemēram, korķišhokejs vai īpašās pastaigas pa skolu. Jautri gājis, kad skatījušies latviešu seriālu *Ugunsgrēks*, – katram iedota kāda varoņa loma, kurā no sirds iejutušies. Pārrunājuši, ko nu kurš no iepriekš TV redzētā darījis, un skolā to vēlreiz izspēlējuši. Reizēm bijusi cīņa par to, kuram piederēs interesantākā loma.

„KA TIK LABI CILVĒKI!”

Skolotājai Lailai Meirupskai šī ir piektā audzināmā vidusskolas klase. „Droši vien arī pēdējā, jo nākotnē te vidusskolas vairs nebūs. Plānojam diezgan grandiozu izlaidumu reizē ar sertifikātu un apliecību saņemšanu 28. jūnijā. Bērni ir jauki, bet ar katru paaudzi jūtu, kā mainās viņu vērtības, tādēļ droši varu teikt: kad mēs augām, tā nebija. Šie ir patstāvīgāki, katram savs viedoklis. Tādēļ mazliet grūtāk vienoties par kopīgu ideju. Jāpiestrādā, lai visi gribētu pievienoties. Domas viņiem mainās ātri: vienreiz grib šo, citreiz pavisam ko citu. Bet zinu, ka dzīvē visi būs ļoti labi cil-

vēki. Ceļamaizē gribētu dot manas vecmāmiņas sacīto, ka cipariem nav nozīmes – ka tik labs cilvēks. Ticu, ka visi tādi būs. Ar *Prāta vētras* vārdiem: „Lai piepildās, kam sen jau bija jānotiek, pirms sardzes torņos jaunu trauksmi jūt. Bet par to zēnu, kas sit skārda bungas, tu, ja vien vēlies, atkal vari kļūt.”

MEDICĪNA UN EKONOMIKA

Vairums jauniešu atzīst, ka pār nākotni ir neziņa, jo interešu daudz, bet grūti izlemēt, kuras būtu piemērotākās.

Paula Rosleviča kolektīvā ir kopš 5. klases. Sākumā mācīšanās bijusi izaicinājums, jo iepriekš skolā gājusi Norvēģijā. „Tur izglītības sistēma ļoti atšķiras – viss notiek daudz lēnāk, mācīties vieglāk. Kulnārijas klasē mācīja dzīvei noderīgas lietas. Ik pa laikam ir brīvdundas. Šeit katru priekšmetu māca padziļināti un ātrāk.” Paula nolēmusi studēt medicīnu. 9. klasē Liepājā apmeklējusi veselības izstādi un sapratusi, ka šī profesija interesē un būs piemērota.

Krista Laima Frāma atzīst, ka pēc izlaiduma būs žēl šķirties, jo sarasts ik dienu pavadīt kopā. Viņa apsver vairākus variantus, viens saistīts ar ekonomiku. „Esmu beigusī mūzikas skolu, bet ar to nākotni negribu saistīt. Man arī padodas un patīk matemātika, tādēļ izvēlēšos kaut ko tādu, kur vajadzīga loģika un jāstrādā ar skaitļiem.”

STRĀDĀS UN BŪS PEDAGOGS

Raivim Zadajaņukam, kurš līdz 6. klasei mācījies Rendā, ļoti labi padodoties angļu valoda, pārējie priekšmeti īpaši nepatīkot. Ko darīs tālāk, pagaidām nezina. Ja atradīs piemērotu darbu, visticamāk, sākot strādāt, un tad jau laiks rādīšot, kādas intereses radīsies.

Artūrs Cīrulis kopš 9. klases beigām bijis līdzpārvaldes prezidents. Tā esot laba pieredze, jo vairāk pienākumu un lielāka atbildība. „Gribēju panākt, lai līdzpārvalde ir aktīvāka, piedāvā dažādas nodarbes, kā skolas dzīvi veidot interesantāku. Divpadsmitie aiziet, un jāatrod vietā citi aktīvie. Tas izdevās.” Artūrs iecerējis Liepājas universitātē studēt sporta pedagogiju. Kopš 1. klases viņš trenējas futbolā, komandā *Nikers* ir vārtsargs, telpu futbolā U19 grupas Latvijas izlasē – kandidāts. Sports esot sirdslieta un ikdiens. „Ar to gribu saistīt nākotni. Kā skolotājs es gribētu, lai attiecības ar skolēniem veidojas kā draugiem. Protams, jābūt autoritātei, bet es gribētu, lai ir kā *čomiem*.” Artūra stiprā puse esot spēja saprasties ar cilvēkiem, viņš nereti vadot pasākumus, dzimtsarakstu nodaļā palīdzējis sagaidīt viesus laulību ceremonijās.

POLICISTE, JURISTE

Kristīne Bendrāte atzīst, ka šķirties būs žēl, bet arī nākotne vilinot. Viņa iecerējusi Rīgā studēt

par juristi. Arī draudzene Keita Lešinska dosies uz kādu augstskolu Rīgā. Bijušas domas par pedagogiju, bet nu sliecoties uz policistes profesiju. Elīna Haritone starp klasesbiedriem jūtoties ļoti labi, vismīļākais priekšmets – vācu valoda.

NEKAS NAV IEKALTS AKMENĪ

Andris Firsovs saka: nekas vēl nav iekalts akmenī. Šobrīd nolēmis studēt informācijas tehnoloģijas. Skolā vislabāk patīkot informātika, programmēšana un sports. Brīvajā laikā puisis daudz laika pavadot sporta zālē. Līdzīgi kā Kristaps Bērziņš, kuram bez sporta patīk arī angļu valoda, ekonomika un ģeogrāfija. Viņš iecerējis Rīgā vai Liepājā mācīties loģistiku. Strādāt būšot interesanti, un atalgojums esot labs. Tur mācot arī grāmatvedību, un tā Kristapam der, jo patīk kārtība un struktūra.

Kristaps Švarcs Saldū apgūs ceļu būvi. No fiziska darba nebaidoties. Profesiju iegūt esot svarīgi, lai var sākt strādāt, un tad jau būs iespēja mācīties vēl ko citu.

TULKS UN CELTNIKI

Gatis Dvilaitis uzskata, ka vislielākais guvums no skolas ir draugi. Puisim patīk fizika un angļu valoda, viņš Ventspilī mācīsies par tulku.

Rihards Ginters pēc pamatsko-

las Saldus tehnikumā mācījies ceļu būvi. Kad sapratis, ka profesija nebūs piemērota, 11. klasē mācības turpinājis šeit. Kur studēt, ideju vēl neesot, tādēļ sāksot strādāt celtniecībā.

Rihards Kunkulis 11. klasē pārnācis no Kuldīgas Centra vidusskolas. Agrāk dejojis kolektīvā *Venta*, tagad ir *Austras* dalībnieks, divreiz piedalījies Dziesmu un deju svētkos. Viņš nolēmis doties uz Ameriku, kur dzīvo un celtniecībā strādā brālēns.

VIENS ZINA SKAIDRI, CITAM IZVĒĻU DAUDZ

Kristiānam Stepem vislabāk patīkusi klases atmosfēra – draudzīgums un jautrība. Viņam patīk trenēties svaru zālē, un šogad skolas konkursā, kur jāsaņem spēka vingrinājums, ieguvis uzvarētāja titulu. Arī profesiju Kristiāns izvēlējis vīrišķīgu – mācīsies Aizsardzības akadēmijā. Viņš zina, ka nāksies sevi pārvarēt, bet tieši izaicinājums patīkot. Gribot pats sev pierādīt, ka to spēj.

Kristiānu Rozentāli interesējo māksla, sports un matemātika, tādēļ plāni tīkot kalti vairākos virzienos. Viņa beigusī mākslas skolu, fotogrāfu kursus, trenējas tēta sporta zālē. Domā, ka varētu mācīties arī par ārstu.

Jolantas Hercenbergas teksts un foto

Slimo daudzi, bet gripas gadījumu maz

Ģimenes ārstes Linda Pūpola un Zanda Zauere stāsta, ka pašlaik Kuldīgā slimu daudzi. Arī ar gripu, tomēr par epidēmiju to nevar saukt, jo vairums ir vīrusu saslimšana. Kā visdrošāko garantu pret slimību ārstes norāda veselīgu dzīvesveidu cauru gadu, ko vīrusu aktīvajā laikā var papildināt ar vitamīniem un minerālvielām.

Paši mazākie

Sevišķi slimu pirmsskolas vecuma bērni, tādēļ daktere Linda Pūpola iesaka kopā ar mazuli labāk neapmeklēt lielveikalus un citas cilvēku pilnas vietas, bieži vēdināt telpas un ievērot veselīgu dzīvesveidu.

„Īpaši slimu gadu līdz divu gadu veci bērni. Ir daži gripas gadījumi, bet pārsvarā vīrusu saslimšana. Rinovīruss saistīts ar iesnām un temperatūru. Izplatīts arī tāds ļoti nejauks respiratori sincitiālais vīruss – tas izpaužas kā smags bronhīts, kas nāk ar tādu kā elpošanas nepietiekamību, un bieži vien jāārstējas

stacionārā. Dažreiz var būt tikai neliela temperatūra, bet sākas sēkšana, elpas trūkums un klepus. Tam nepieciešama nopietnāka ārstēšana, un klepus sīrups vien nelīdzēs. Daudz ir tā saucamo vēdera vīrusu gadījumu. Atkal parādījies rota vīruss. Daudz bērniņiem ir actīņu iekaisums, konjunktivīts.

Ja ir iespēja, ar maziem bērniem labāk braukt uz mežu, vairāk būt svaigā gaisā, dzīvesvietu vēdināt, un svarīgi ir mājā nevienam nesmēķēt. Profilaksei mūsu klimatiskajos apstākļos visiem jālieto D vitamīns. Homeopātijas līdzekļi palīdzēs turēt pretim vīrusiem, bet par tiem jau dakteris izstāstīs katram.”

L.Pūpola stāsta, ka šogad ļoti daudzi vakcinējušies pret gripu. Tiem, kuri saslimuši, tā esot A tipa un smagāka salīdzinājumā ar B tipu.

Trīs vaļi

„Pasargāt sevi no saslimšanas var, bet tā nebūs zāļu ēšana. Veselība atkarīga no trim lietām: fiziskās aktivitātes, uztura un prāta,” uzskata ģimenes ārste Zanda Zauere.

Pārsvarā pacientiem esot vīrusu saslimšana, bet gadoties arī gripa. Klasiski tā sākoties ar ļoti augstu temperatūru un strauju nogurumu. „Cilvēks saslimst ātri – uz darbu aizgāja, pēc stundas jau jūtas ļoti slikti. Sākas sauss klepus, kaulu laušana, sāpes visās malīņās. Pirmais ir zvanīt

„Kādreiz dakteriem to nemācīja, tagad neurofizioloģijas lekcijās skaidro, cik fantastiski strādā mehānisms, ko vada prāts.”

ārstam, jo vienmēr labākais nav nākt uz vizīti. Iespējams, ārsts jāsagaida mājās. Cilvēkam vajadzīgs miera režīms, atslodze un organisma skalošana. Smagākais periods ir piecas dienas, bet atveseļošanās būs ilgāka.”

Vislabākā aizsardzība esot gadu gadiem piekopts veselīgs dzīvesveids, kas paredz arī mierīgu prātu. „Jāprot stresu menedžēt, par katru sīkumu nepārdzīvot, dusmas apvaldīt. Svarīgi, lai cilvēks nav negatīvs un pa dzīvi iet ar prieku. Kādreiz dakteriem to nemācīja, tagad neurofizioloģijas lekcijās skaidro, cik fantastiski strādā mehānisms, ko vada prāts. Bet ikdienā nav laika pacientiem

izskaidrot tik daudz, cik nepieciešams. Ja cilvēks izsīcis, noguris, saslimšanai ir lielāka iespējamība. Bērniņiem svarīgi, kāda ir atmosfēra mājās, kādas ir vecāku attiecības un attieksme pret viņu. Tas ir būtiski, bet to grūtāk izdarīt nekā iedzert tableti.

Nav tāda brīnumlīdzekļa, ko mēnesi pirms gripas sezonas iedzert un kas garantēs veselību. Blokā par ēšanu šajā laikā, protams, varam iekļaut vairāk ķiploku, sīpolu, vitamīnus, bet kopumā trīs vaļi, uz kā balstās veselība, jāievēro visu laiku. Arī tad, ja cilvēks saslims, ļoti ātri ar to tiks galā.”

Veselīgie sīrupi

Kā vienmēr vīrusu laikā cilvēki pērk mežrozīšu un pilādžu sīrupu, bet šogad iecienījuši melno plūškoku, stāsta Kuldīgas veikala *Cikāde* īpašniece Laimdota Rūtenberga.

Plūškoka ogās esot visspēcīgākie dabā sastopamie antioksidanti. Sīrups stimulē imūnsistēmu un palīdz izsargāties no vīrusu saslimšanām. Vēl var nodzēst agaves, ingvera, dzērveņu un citi sīrupi. Arī zāļu tējas tiekot pirktas daudz. „Pelašķis ir labs pret klepu, kumelīte un citas. Šajā laikā ir iecienītas arī ziedes *Evija* un *Ķiņka ziede*. Tās pret saaukstēšanos pamatā lieto arī. Kādreiz bija iecienīta t.s. *Zvaigznīte*, tagad ir līdzīga ar nosaukumu *Polārlācis*.

To cilvēki smērē pie deguna, kad ir iesnas. Arī uz deniņiem, ja sāp galva.”

Bagātie bišu produkti

Ziedputekšņi, bišu maize, propoliss un citi produkti ir veids, kā sevi stiprināt, lai organisms vīrusiem tik viegli nepakļautos.

LAI STIPRINA UN ĀRSTĒ

Kuldīgā veikala *Baļļas* vadītāja Linda Valkovska stāsta, ka bez jau zināmajiem ziedputekšņiem, kas ir vitamīniem un minerālvielām bagāti, cilvēki pērkot arī bišu maizi, propoliss un bišu māšu peru pienu kapsulās. „Bišu maize ir koncentrētāka par ziedputekšņiem, jo to bites taida, fermentējot un apvelkot ar medu. Tā ir spēcīga vitamīnu deva imunitātei, vielmaiņai, atmiņai un enerģijai. Kad ir klepus un sāp kakls, kā dabīgs antibiotiķis palīdz propoliss medū. Propoliss ir arī sausā jeb graudiņu veidā. To var košļāt 15–20 minūtes dienā, lai dezinficētu mutes dobumu un kaklu. Propoliss eļļā ir ļoti labs iesnu ārstēšanai – klasiskās nedēļas vietā var izārstēt pat divās dienās. Palīdz arī pret kakla sāpēm. Vēl ir propoliss spirtā, to šķīdina ūdenī vai uzpilina uz cukura graudiņa un apēd. Bišu māšu peru pienu kapsulās kā bioloģiski

Veikala *Baļļas* – medus un bišu lietas vadītāja Linda Valkovska rāda *Spēku medū*, kurā ir sēklas, ziedputekšņi, ingvers, avenes un medus. Tas ir arī našķis, kas var aizstāt ēdienreizi.

aktīvu vielu speciālisti iesaka pavasarī un rudenī, lai stiprinātu imunitāti, sirdi, uzlabotu atmiņu. To sauc arī par jaunības eliksīru, jo uzlabo dažādas organisma funkcijas.”

LIEPU UN MEŽA MEDUS

Saaukstēšanās gadījumā vislabāk esot lietot liepu un meža medu. Pirmais dos sviedrējošu efektu un mazinās paaugstinātu temperatūru, otrs, kurā ir arī skujkoku ēteriskās eļļas, būs labs elpceljiem.

L.Valkovska stāsta, ka pērn *Baļļās* sāks gatavot divus jaunus medus veidus – ar kanēli un ingveru. „Vīrusu laikā arī tie ir labi. Var taisīt kā

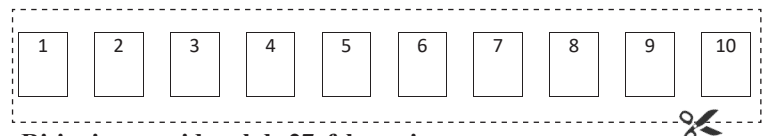
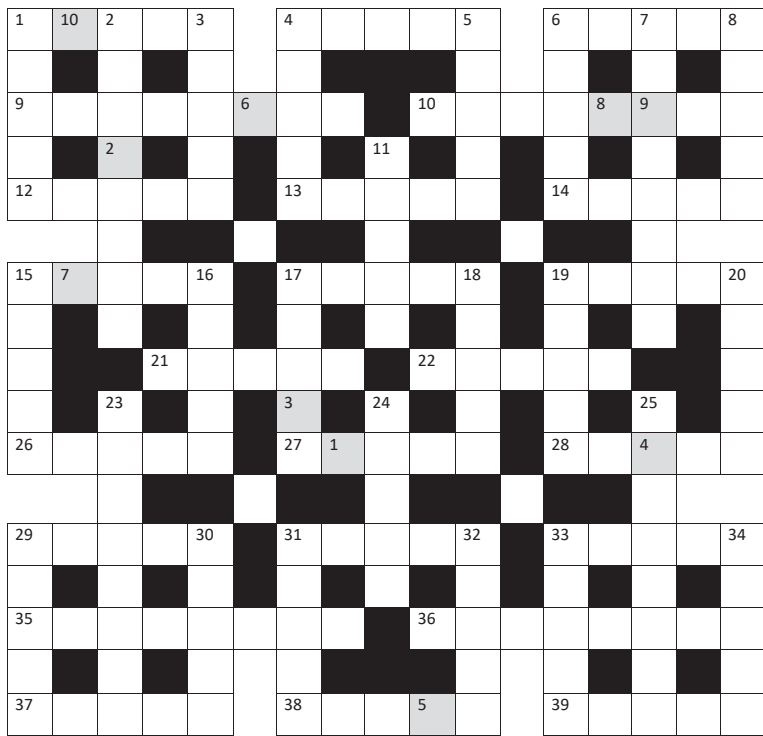
karsto dzērienu, līdzīgi kā aptiekā nopērkamo, tikai bez ķīmiskām zālēm. Vēl viens produkts, ko sākām ražot, ir *Spēks medū*. Tas ir kā musli batoniņš, tikai burciņā un bez cukura. Našķis, ar kuru var aizstāt ēdienreizi. Tajā ir ziedputekšņi, ingvers, dažādas sēkliņas, kaltētas avenes un medus.”

Veikalā ir arī vairāk nekā 30 veidu Kazdangas pagastā vāktas zāļu tējas. „Ja ir klepus, ļoti labi palīdz mālļepes, rasaskrēsliņš. Imunitātes stiprināšanai der melnais plūškoks. Tēju maisījums *Vesels kā rutks* palīdz, ja ir saaukstēšanās.”

Jolantas Hercenbergas teksts un foto

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Veidojusi Daina Skribāne.

Risinājumu gaidām līdz 27. februārim.

Horizontāli: 1. Šķērskoks (putnu mītnē), uz kura putni nakšņo. 4. Latviešu aktrises L.Ozoliņas loma LTV seriālā *Ilgais ceļš kāpās*. 6. Stūrainas formas priekšmets, trauks kaut kā (parasti sausu priekšmetu) ievietošanai. 9. Uzturā izmantojams jūrasgurķis jeb holotūrija. 10. Laivas grīdas dēļi. 12. Žogi. 13. Grāmatu apgāds Rīgā. 14. Rīks airēšanai. 15. Spēļu kārsu komplekti. 17. Mēbele gulēšanai. 19. Kavēt. 21. Rīcība, darbība (pārn.). 22. No sausa koka atšķelta garena, vienmērīga biežuma skaida. 26. Šaurs gaismas kūlis, ko raida kāds gaismas avots. 27. Viengadīga panātru dzimtas nezāle. 28. Zemes garozas virsējā kārtā. 29. E.Pāvula loma Rīgas kinostudijas filmā *Purva brīdējs*. 31. Greznumlietas. 33. Mācēt. 35. Personas ārējā izskata veidotājs. 36. Pirmais Latvijas čempions šahā (1894–1932). 37. Gaujas pieteka. 38. Spurdze. 39. Stieņi ar smailu galu, uz kuriem uzdur ko cepšanai vai kūpināšanai.

Vertikāli: 1. Tilpuma mērvienība. 2. Radošs, radītspējīgs. 3. Arods. 4. Dabas parādība. 5. Apūdeņošanas sistēmas kanāls Vidusāzijā. 6. Pārvadāšanai paredzēti priekšmeti, masa. 7. Savstarpēja saskaņa, saprašanās. 8. Daudzgadīgs mazlējpu ūdensaugšs. 11. Apgabals ar īpašiem dabas apstākļiem. 15. Sīkgraudains, balts organiskas izcelsmes nogulumiezis. 16. Šaujamirocis, kas sastāv no loka un laides ar spalvu. 17. Infekcijas slimība. 18. Lauksaimniecības darbarīks zemes aršanai. 19. Vārnu dzimtas putns. 20. Veikls, efektīgs paņēmieni. 23. Maiga, patīkama (pārn.). 24. Balķis zirgu piesiešanai pajūgu stāvvietās. 25. Liels zobaino vaļu apakškārtas zīdītājdzīvnieks. 29. Slikts dzēriens vai negaršīga vira. 30. Tēls V.Lāča romānā *Zvejnieka dēls*. 31. Skrajais. 32. Detaļa, plāne ar iedaļām (ierīcēs, mēraparātos). 33. Sītienu ar plaukstu. 34. Aprauzdētas maizes šķēlītes, grauzdīņi.

Pareizā atbilde: **NOLŪKOTIES.**

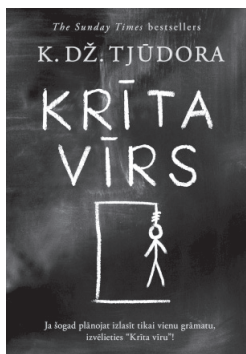
Atbildes. **Horizontāli:** 1. Efejas. 6. Baroks. 9. Koroks. 10. Sakura. 11. Katara. 13. Lauks. 15. Krēta. 17. Summa. 18. Bilst. 21. Pans. 22. Izolēt. 23. Arbitrs. 27. Stirāji. 30. Gailēt. 31. Nāra. 32. Abate. 35. Rudzi. 38. Filma. 40. Amula. 41. Pitons. 42. Kokons. 43. Teika. 44. Vagars. 45. Sasiet. **Vertikāli:** 1. Foajē. 3. Jauda. 4. Skaldī. 5. Prauls. 6. Bokss. 7. Rūtis. 8. Karameles. 12. Skops. 14. Gaita. 16. Tisa. 18. Buberts. 19. Lētas. 20. Pietāte. 24. Stīga. 25. Zviedrija. 26. Agars. 28. Inki. 29. Sakas. 33. Bluķis. 34. Trakas. 36. Ikona. 37. Pastis. 38. Fakts. 39. Lente.

Pareizi atbildējuši: Vizma Dzalba, Vilnis Bēniņš, Bruno Mekšs, Gunta Vāciete, Helēna Remerte, Velta Višņevska, Ojārs Silkans, Alma Bredovska. Atminējumu, izgriezto no laikraksta (ne kopētu), sūtiet uz redakciju *Krustvārdu mīklu konkursam, Kurzemnieks*, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemetiet redakcijas vēstuli kastītē.

Februāra uzvarētājam dāvana gādāta sadarbībā ar salonveikalu Akcents.

KULDĪGAS BIBLIOTĒKĀ

Vai vēsture atkārtosies?

Karolīnas Dž. Tjūdoras grāmata *Krīta vīrs*.

Viss sākās 1986. gadā atrakciju parkā. Todi Edijs (12 gadu) satika Helorena kungu – Krīta vīru, kurš pastāstīja, kā atstāt slepenas zīmes draugiem. Tas bija jautri līdz brīdim, kad krīta vīriņi viņus aizveda pie mirušās. Pēc 30 gadiem Edijs pastkastē atrod aploksnī, kurā ir krīta gabals un zīmējums ar cilvēciņu.

SAVĀ ARODĀ

„Pirms katras uzstāšanās – taureņi vēderā”

Karīna Tatarinova, kura kopš 2016. gada ir Liepājas teātra aktrise, par godu Mīlestības svētkiem kopā ar ģitāristu Ivaru Hermani Raņķu atpūtas vakarā viesojās ar programmu *Radio retro romantika*.

Mākslinieki sadarbojas divus gadus. Karīna skaidro: „Šī ir nevis izrāde, bet gan koncerts. Es esmu aktrise un bez tēlošanas iztikt nevaru, bet laba dramaturģija ir tāda, kurā ir konflikts, kas rada attīstību. Nesaku, ka mums ir konflikts, bet ir tādi jautājumi, par kuriem diskutējam.”

VISIEM ZINĀMĀS DZIESMAS

Programmā iekļautas 60. un 70. gadu latviešu estrādes melodijas un dziesmas no filmām, piemēram, *Mežrozīte*, *Man šodien 18 gadu*, *Mēs tikāties martā* un citas zināmas vai ne tik bieži dzirdētas.

Karīna stāsta, ka katrai dziesmai ir īpašs stāsts: „Šī programma ir PSRS romantika, kad mūsu abu bērnībā un jaunībā fonā skanēja radio. Tās ir vecās labās dziesmas, ko zina visas paaudzes, un par brīnumu Latvijas Radio tās joprojām tiek atskaņotas. Programma tapa tā, ka Ivara ģimenes draugi svinēja 50 gadu kāzu jubileju, bija vēlme dzirdēt viņu laika foršās dziesmas, tāpēc viss izveidojās dabiski. Man patīk, ka koncerts veltīts konkrētam laikam, un kāda dziesma ir vairāk dzirdēta, kāda mazāk. Ja kādai zināmi vārdi, var dziedāt līdzi.”

PSRS ROMANTIKA

„Es to saucu par radio retro romantiku, jo to dzirdēju savā bērnībā. Mums kādreiz virtuvē bija *točka* (radiotranslācija – red.), kur varēju uzgriest. Sešos no rīta sākās himna, pēc tam skanēja dziesmas par mīlestību. Aizejot ciemos pie mammas, secināju, ka vēl joprojām šīs dziesmas skan un visi tās zina. Mani krustdēli, kuri ir tiņa vecumā, par lielu brīnumu dziesmām zina vismaz piedziedājumus vai pirmos pantņņus, kas raksturo aizgājušo laiku.”

Liekot kopā programmu, Karīna ar Ivaru kādai dziesmai nav zinājuši autoru: „Nospriedām, ka melodija paņemta no ārzemēm, jo bija ļoti līdzīga. Tā kā tā mazliet ir špikota, toreiz darīja tā, ka autoru klāt nerakstīja un cits piekomponēja vārdus.

Katrai dziesmai savs stāsts. Bija viena ar meksikāņu stāstu, bet to ļoti ātri *izēdu*, jo dziesma var būt superīga, bet, ja man nav iekšēja pamatojuma, kāpēc tā jādzied, tad nedziedu. Bet cita dziesma ir par man svarīgu aktualitāti Liepājā – dzīvokļa meklēšanu. Padomju laikos bija tāda sistēma, ka uz dzīvokļiem bija rinda, un mūsdienās tā vēl joprojām ir. Liepājas teātris ir vienīgais pašvaldības teātris, kas nosaka, ka aktieri var ie-

VALODNIEKS

Kurzemnieka konkursā tiek publicēti izteicieni un jēdzieni. Precīzāko skaidrojumu autori (var pievienot arī piemēru pilnā teikumā) ik pēc trim mēnešiem saņems balviņu.

Ko nozīmē teiciens no diženā līdz smieklīgajam ir tikai viens solis?

Atbildes līdz 27. februāra 12.00 sūtīt e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv.

Atbilde.

Ingars Neimanis skaidro: „Ar vārdu *armāda* saprotam īpaši lielus karakuģu, kaujas lidmašīnu vai tanku sakopojumus kādam kopīgam uzdevumam. Šo vārdu biežāk lieto kā literāru apzīmējumu. Idioma *neuzvaramā armāda* ir zināma kopš 16. gs. beigām, precīzāk, kopš 1588. gada, kad Spānijas karaļa Filipa II flote, kas sastāvēja no 130 kuģiem un 20 000 kareivjiem, tika sūtīta iekarot Angliju, ticot, ka tai nevar stāties ceļā neviena valsts ar savu floti. Taču to pa daļai iznīcināja vētra, pa daļai sagrāva angļu un holandiešu flote. Pēc zaudējuma šajā kaujā Spānija faktiski zaudēja savu jūras lielvalsts varenību un par tādu kļuva Anglija.”

Arī lasītāja Anita Eglīte raksta, ka teiciens radies kopš 1588. gada, kad Spānijas karalis izveidojis milzīgu floti, kam vajadzēja iekarot Angliju. *Armāda* spāņu valodā nozīmē *flote*; tas ir šķietami draudošs, taču patiesībā nenozīmīgs spēks. Bet Valija Trifanova raksta īsi: „Neuzvaramā armāda – neuzvaramais pulks.”

Liepājas teātra aktrise Karīna Tatarinova kopā ar ģitāristu Ivaru Hermani izveidojuši koncerta programmu *Radio retro romantika*, kurā skan 60. un 70. gadu latviešu dziesmas.

stāties uz dzīvokli rindā un to dabūt. Padomju laikos gan jau šīs rindas bija simtos un tūkstošos; es Liepājā biju deviņpadsmitā, bet, pusotru gadu gaidot, beidzot pienāca mana kārtā.”

SARUNĀTIES AR KLAUSĪTĀJIEM

K.Tatarinova koncertos gaida klausītāju iesaistīšanos: „Vēlos apmainīties ar aizgājušo laiku atmiņām un piedzīvoto. Retu reizi gadījies tā, ka cilvēki neveras vaļā, tad gan jāmēģina viņus izklaidēt. Katru reizi ceru uz skatītāju atsaucību, enerģiju, jo koncertu veidoju dialoga formā. Pirms katras uzstāšanās ir taureņi vēderā, domājot, kā viss izvērtīsies.

Raņķos esmu pirmoreiz, bet uzreiz redzu, ka šeit visi savējie. Skrundā esmu bijusi dažādos variantos, jo kādreiz diezgan daudz viesojos ar dziedājošo aktieru ansambli *Drama*, kurā biju es, Dita Lūriņa, Mārtiņš Egliens un Mārcis Manjakovs.”

Karīnai prieks arī muzicēt: „Koncerti ir tādi paši kā izrādes. Nekad nebūs divu vienādu, jo tas ir dzīvais izpildījums. Mani tāds valdzina. Katra uzstāšanās savā veidā attīstīta, jo jāmacās jaunas dziesmas. Ivaram teicu, ka man ātri apņķ dziedāt vienu un to pašu, tāpēc vajag jaunas niansas un izaicinājumus.”

Annas Bivbānes teksts un foto

VĒSTURE

Nīkrāce cauri gadsimtiem

SKOLAI – 150

1991. gada 24. augustā absolventi, pedagogi, darbinieki un viesi ir kopā, lai svinētu 150 gadus, kopš dibināta Nīkrāces skola. Par spīti neziņai puča dienās daudzi uz bērnības, jaunības vietu mērojuši tālu ceļu, lai satiktu sen neredzētus skolasbiedrus, skolotājus, kavētos atmiņās, atcerētos tos, kuri izkliđuši plašajā pasaulē.

Vecākie absolventi bija Jēkabs Birznieks, kurš skolu beidzis 1928. gadā, savukārt Berta Akerfelde un Malvīne Maka – 1929. gadā. M. Maka strādājusi par skolotāju gan Nīkrācē, gan Rudbāržos. Arnolds Ernsts, 1925. gada absolvents, nevarēja ierasties, tāpēc vissirsnīgākos sveicienus sūtīja no tālās Sanfrancisko.

Pirms jubilejas te viesojās Ella Antmann no Frankfurtes, 1932. gada absolvente. Sveicienu skolai atsūtīja arī viņas brālis Vaicovska kungs no Anglijas. Savā un brāļa vārdā Ellas kundze skolai

1928. gada absolvents Jēkabs Birznieks 1991. gadā.

1991. gadā skolas bijušie un tagadējie darbinieki un viesi.

pasniedza ziedojumu.

1992. gadā F. Deglava deviņgadīgā skola pārdēvēta par Nīkrāces pamatskolu un līdz 1995. gadam atradās Kuldīgas rajona skolu valdes pakļautībā. 1994. gadā kā pirmo svešvalodu sāk mācīt angļu valodu. 1995. gadā izveidota rota-

ļu grupa pirmsskolas vecuma bērniem, tā iekārtota daudzdzīvokļu mājas trīsistabu dzīvoklī.

JAUNĀ ĒKĀ PAGASTA CENTRĀ

1996. gada novembrī pamatskola pārceļas uz jaunām telpām Dzel-dā. Priecīgi bija gan skolēni, gan

vecāki, jo beidzot piepildījās visu Nīkrāces iedzīvotāju ilgi lolotais sapnis – jauna skola pagasta centrā.

VAIRĀKOS PIEGĀJIENOS

Pamati likti 80. gadu beigās vēl padomju saimniecības *Nīkrāce* laikā. Toreiz bija iecerēts bērnu-

dārzs, bet laiki mainījās, saimniecība izjuka, un jaunbūve līdz 1991. gadam

stāvēja pamesta. Tad projekts tika pārstrādāts skolai, bet celtniecība atkal apsīka naudas trūkuma dēļ. Tā atsākās pagasta padomes priekšsēdētājas Aijas Zariņas laikā pēc tam, kad Nīkrāces pamatskolu apmeklēja toreizējais Ministru prezidents Māris Gailis.

Tā kā Vides un sabiedrības veselības dienests aizliedza vecās skolas ēku izmantot, jo tā bija iemūtniekiem bīstama, tika meklēti veidi, kā pabeigt iesāktu jaunceltni. Līdz šim bērni mācījušies fiziski un morāli novecojušā ēkā, kas būvēta 1841. gadā.

Jaunās skolas pabeigšanai vajadzīgie 600 000 latu tika atvēlēti no Skrundas radiolokācijas stacijas zemes nomas maksas, ko pēc starpvalstu līguma mūsu valstij maksāja Krievija. Telpu iekārtošanai naudu iedalīja pagasta padome.

PRIEKĀ AVOTI

Der atcerēties biežāk

Skrundas bērnu bibliotēkas darbiniece Ligita Danenberga decembrī tika apsveikta desmitajā darba jubilejā un ir pārliecināta, ka par prieka brīžiem sev jāatgādina biežāk.

„Nereti gadās, ka aizmirstam par mazajiem un lielajiem priekiem, kas veido mūsu katru ikdienu. Biežāk jāatceras teikt labus vārdus, pateikt paldies, pacelt galvu un ieraudzīt kaut vai pirmo atlidojušo gājputnu.”

Darbs

„Man bibliotēkā patīk un ir palaimējies. Brīnišķīgi kolēģi – esam kā draudzīga komanda. Uz darbu nāku ar prieku. Šeit strādāju kopš 2008. gada. Esmu iemācījusies, ka bibliotēkārē darbs nav tikai izsniegt grāmatas, ir vēl citi svarīgi uzdevumi, piemēram, interesantu pasākumu rīkošana bērniem, jauniešiem un viņu vecākiem.”

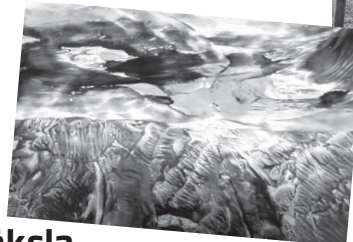
Draugi

„Mani draugi ir iedvesmas avots. To nav ļoti daudz, bet tie ir uzticami. Kopā varam no sirds izsmieties; ja vajag, arī paraudāt. Pat tad, ja tiekami nepiedodami reti, viens par otru stipri piedomājam un turamies zvana at-tālumā.”

Ģimene

„Mans prieks un iedvesmas avots ir ģimene gan šaurākā, gan plašākā nozīmē. Mums patīk laiku pavadīt kopā. Svarīgi, lai maniem tuvajiem klājas vismaz relatīvi labi, tad labi jūtos arī es.”

Māksla

„Mana jaunā aizraušanās ir *mākslošanās* Skrundas mākslas studijā: zīmēšana, krāsošana, veidošana. Pārsvārā daru to, ko agrāk neesmu darījusi, piemēram, nebiju dzirdējusi par enkaustiku, kas ir zīmēšana ar gludekli un vaska krītiņiem. Patīk tas, ka nekad nezinu, kas īsti iznāks.”

Ceļošana

„Pirmais ģimenes ceļojums uz Vāciju un Austriju ir visspilgtākais – redzēt kalnu serpentīnus! Pagājušogad jūlijā Slovērijā apskatījām Augstos Tatus. Esam atklājuši, ka mums patīk ceļot gan uz tuvākām, gan tālākām zemēm. Maršrutu izplānojam paši. Divas nedēļas 24 stundas dienā pavadīt kopā – tas arī ir izaicinājums, sevišķi, ja esam tālu prom. Bet ņemam vērā katras intereses – meklējam kompromisu. Neko jaunu nepateikšu: ir būs ļoti skaistās zemēs, bet Latvijā vislabāk.”

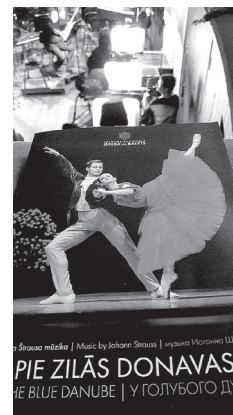
Fotografēšana

„Man ļoti patīk fotografēt, parasti dabas skatus jeb, kā pati smejos, puķītes, ziedņus. Aizraujos kopš 2011. gada, kad lielāku uzmanību sāku pievērst fonam – tam, kas ir aiz fotografējamā objekta, arī dabīgajai gaismai, kas ir pati labākā. Fotografējot atpūšos, jo neskreinu, apbruņojusies ar kameru. Vairāk ķeru mirklus ar telefona kameriņu.”

Mūzika

„Man patīk dažāda mūzika – tas atkarīgs no garastāvokļa. Grūti nosaukt vienu virzienu. Liekas, ka patīk visi, izņemot *smago metālu*. Neņemiet ļaunā, visi šī virziena fani – tas vienkārši nav domāts man. Nesen labas emocijas guvu latviešu simfoniskās mūzikas koncertā.”

Anna Bivbāne

Ligitas Danenbergas arhīva un autore foto

„Manā mūžā mūzika bijusi pāri galvai”

Izcilais ģitārists AIVARS HERMANIS, kurš ir arī komponists, aranžētājs, producents, lektors un konsultants arēnā *Rīga*, sirsnīgā atmosfērā ar klausītājiem tikās Nīkrāces atpūtas centrā, kur sarunā dalījās arī savās atziņās.

Programmā bija iekļauti instrumentāli skaņdarbi no paša mūzikas soloalbumiem *Mans laiks* un *Liepājas iela*, kā arī slaveno komponistu, kā Raimonda Paula, Mocarta u.c., melodiju aranžējumi.

Kā ģitārists spēlējis grupās *Šveņņirs*, *Tip-top*, *Modo*, *Opus*, *Remix*, R.Paula ansambli, Latvijas Televīzijas un radio orķestrī, Gunāra Rozenberga bigbendā, Stabu ielas džeza orķestrī, Laimas Vaikules grupā. Joprojām uzstājas džeza un populārās mūzikas koncertos. Sarīkojis vairākus simtus pasaulē pazīstamu mākslinieku koncertus Latvijā un kaimiņvalstīs, piedalījies festivālu *Rock Summer Riga*, *Liepājas dzintars*, *Roks par Eiropu* u.c. producēšanā.

Koncerts – tikšanās. Kāpēc tāds nosaukums?

Te arī sarunas par dzīvi, jo tāds klasisks koncerts, kurā dažādas gabalus spēlē vienu pēc otra, ir pavisam kas cits. Ar vienu ģitāru nevaru radīt tādu skaņējumu, kāds ir platēs vai studijā ar daudziem instrumentiem, bet cilvēkiem ir interesanti uzzināt, kā viss top, tāpēc koncerts un tikšanās ir tāds apvienojums.

„Padomju laikos neko nevarēja nopirkt, viss bija kaut kur jādabū, viss bija bezdievīgi dārgi.”

Vai saruna ar klausītājiem izdodas?

Jā, cilvēki ir atsaucīgi un ieinteresēti. Bieži vairs nekonzertēju, bet daru to tāpēc, lai neaizmirstu spēlēšanas māku, jo to būtu žēl zaudēt. Visu mūžu tā bijusi pamata nodarbošanās. Laiku pa laikam piedalos dažādos projektos. Atminos, ka manos laikos Latvijas filharmonijā bija grupas, ar kurām uztaisījām programmu un mēnesī nospēlējām ap 30 koncertiem. Piemēram, Madonā dzīvojām nedēļu no vietas. Tagad tā vairs nenotiek. Šis ir viens no veidiem, kā cilvēkus iepazīstinu ar to, ko daru kā autors un aranžētājs.

Cik ilgi programma tapa?

Tas lielā mērā ir eksperiments. Protams, ir uzņemtas tēzes, lai varu atcerēties, par ko runāt, bet skaņdarbus bieži izvēlos tajā brīdī, lai raksturotu to, ko stāstu. Tā ir improvizācija un džeza uz vietas, kad var dzimt jebkas, tāpēc aicinu uzdot jautājumus, lai notiktu komunikācija. Reizēm tā runāšana sanāk

gara, reizēm ne tik gara. Reizēm ievēlka pāri divām stundām, jo saruna ir interesanta.

Tad jau koncertiem var sagatavoties tikai no tehniskās puses.

Jā, jo pārējais notiek brīvā formā.

Cik ilgi dienā ar ģitāru trenējaties?

Lai spēlētu instrumentu, jākustina pirksti. Tāpēc joprojām spēlēju koncertos, jo žēl visa tā, ko no 14 gadu vecuma trenējoties esmu ieguldījis. Kādreiz katru dienu spēlēju četras piecas stundas. Ja šajā vecumā katru dienu nespēlētu, pēc pusgada viss aizmirstos. Treniņš paliek treniņš, tāpat kā sportistam, tāpēc katru vakaru divas trīs stundas paņemu ģitāru, lai uzturētu sevi formā. Galva turpina strādāt, bet pirksti vairs nav tik žigli. Viss atkarīgs no paša. Man jau patīk arī ar draugiem paimprovizēt, jo mūzika ir vēl viena valoda, kurā sarunāties.

Jūs arī esat pieteikts ne tikai kā mūziķis, bet plaša profila speciālists.

Es vairs neesmu profesionāls mūziķis. Tas ir tāds, kas iztiku nopelna ar pamata nodarbošanos. Šajā tūkstošgadē sevi par profesionālu mūziķi nevaru saukt, jo spēlēju dažādos projektos, bet pamata nodarbošanās ir mūzikas menedžments. Kādu laiku man bija sava firma. 2005. gadā mani uzaicināja par konsultantu arēnas *Rīga* attīstības projektā, lasu arī lekcijas augstskolās. Rietumu pasaulē tas raksturīgi, ka mūziķi dara daudz ko, kas saistīts ar mūziku. Varu būt priedēģis, ka man ar to saistīta visa darbošanās. Mūzika ir atslēgas vārds, ap ko viss rotē.

Tātad tiem, kuri muzicē, ir vēl dažādi projekti, kuros piepelnīties.

Tā tas ir. Kad lasa pasaulslaveno mūziķu biogrāfijas, var redzēt, cik daudz un kur viņi spēlējuši, lai kaut mazliet izsistos un ieietu aprītē. Līdz tam pašam jāurbjas visam cauri, lai iemācītos spēlēt un sevi pasniegt. Tā tas ir ikvienā profesijā. Ja gribi būt labs pavārs, jālasa grāmatas un viss jāizmēģina. Pie rezultātiem var nonākt ar ilgu treniņu.

Ja cilvēks ir gudrs, tad mācēs darboties tā, lai priekš sevis kaut ko paveiktu. Manu paziņu lokā ir arī tādi cilvēki, kuri dzīvo tikai no privāttundām. Rīgā ir sevišķi liels pieprasījums pēc ģitāras skolotājiem. Tā var nopelnīt 10–20 eiro par stundu. Dienā kādas piecas stundas novadi, un tad ir kādi ienākumi. Pieprasītie mūziķi ir atpazīstami, un cilvēki vēlas pie viņiem mācīties. Citiem tas ir pamata

„Laiks visiem skrien vienādi, tikai vieni paspēj kalnus gāzt, bet citi žēlojas, ka laika nepietiek,” saka ģitārists, komponists, aranžētājs, lektors un producents Aivars Hermanis.

AIVARS HERMANIS ir viens no tiem Latvijas inteliģences pārstāvjiem, kuri izstāstījuši savu stāstu par karīti čekas maisos: par pretošanos Valsts drošības komitejai un sadarbošanos, par Latvijas filharmonijas laikā piedzīvoto, par nelegālu mūzikas instrumentu pārvešanu no rietumiem, nebeidzamām sarunām ar čekistiem un cīņu par taisnīgumu. To var noklausīties vietnē www.lsm.lv sadaļā *Pašluāstrācija* (<https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/150328/aivars-hermanis-pasluustracija>).

darbs. Ir dažādi pasūtījumi, piemēram, bagātu vecāku bērni grib dziedāt. Vecāki pasūta dziesmu, lai profesionāli uztaisa. Bērni to kaut kā iedzied, tad dziesmu profesionāli apstrādā, un tas ir liels darbs. Bet tādi pasūtījumi ir visā pasaulē.

Savukārt laukos ir problēma ar mazajām mūzikas skolām un pedagogu trūkumu. Pasniedzēji brauc no lielpilsētām, bet stundu skaits nav tik liels, lai kādā instrumentu grupā salasītu slodzi, jo skolēnu nepietiek.

Vai uz koncertiem braucat ar savu tehniku?

Man ir ģitāra un viena *tumbaņa*. Tagad, paldies Dievam, katrā kultūras namā ir kāda apskaņošanas

iekārta, jo padomju laikos tā nebija. Agrāk muzikanti pēc koncerta spriedelēja: ja kaut kas skanēja slikti, varēja vainot apskaņošanu. Tagad par tādām lietām vairs nerunā. Citreiz ir kāda ķibe, bet tehnikas vainas vairs neapspriež.

Padomju laikos neko nevarēja nopirkt – viss bija kaut kur jādabū, un viss bija bezdievīgi dārgi. Mana mamma nevarēja saprast to, ka viņi ar tēvu mašīnai naudu krāja 10–15 gadus, bet es pēc trīs gadu spēlēšanas krogā par pusi no mašīnas cenas nopērku ģitāru. Viņi saprata, ka krogā pelnīju daudz, bet nevarēja saprast, kāpēc pārku tieši ģitāru, ja ir pilnīgi citas fundamentālas lietas, piemēram, dzīvoklis, mašīna. Cilvēki tajā laikā šīs lietas glorificēja, jo tās nevarēja dabūt.

Cik ģitāru jums ir?

Nav daudz – kādas četras vai piecas. Tad, kad spēlēju aktīvi, bija vairāk. Ir tādi mūziķi, kuri ģitāras kolekcionē. Bet tas jau tikai instruments, ko mūsdienās var pasūtīt jebkur pasaulē. Vairs nav problēmu ģitāru piegādāt līdz mājās durvīm.

Ko jums dod tikšanās ar cilvēkiem?

Varu parunāties, redzēt, kā dzīvo ārpus pilsētas. Tas loks, kurā uzturos, ir noslēgts, tāpēc ir jauki to paplašināt. Protams, koncertos ir arī sava veida distance, tāpēc mē-

ģinu ar klausītājiem komunicēt. Augstskolā varu parunāties ar studentiem, jo viņi ir trīsreiz jaunāki un ir interesanti uzzināt, kā pasauli redz viņi.

Man liekas, ka viss stāstītais cilvēkos arī vairāk aizķeras, kad ar viņiem parunājas pats mākslinieks.

Jā, jo tad viņi vairāk var saprast, kāpēc rakstu tādu mūziku. Piemēram, arēnā *Rīgā* par pastāvīgiem klientiem var uzskatīt apmēram 3% no tiem, kuri dzīvo Rīgā un 150 km ap Rīgu, kuriem ir pietiekama pirktspēja un interese. Attīstītās sabiedrībās populāro mūziku patērē 20–25% iedzīvotāju, pie mums varbūt kādi 10%.

Taču pēdējos gados novērots, ka kultūra cilvēkus sāk interesēt vairāk.

Tā ir, bet zemās pirktspējas dēļ viņi bieži to nevar patērēt tādā mērā, kādā vēlētos. Jūs jau zināt, ka 70% iedzīvotāju ienākumi mēnesī nepārsniedz 700 eiro bruto. Arēnā *Rīgā* lētākā biļete uz kādu pasākumu ir 20–25 eiro. Ja trīs cilvēku ģimene vēlas aiziet uz koncertu, tās ir lielas izmaksas. Divreiz gadā varbūt viņi spēj sakrāt lielākiem koncertiem.

Bet šeit, Nīkrācē, koncerta vieta ir tik tuvu, lai piecu minūšu laikā atnāktu no mājām. Atceros: ir bijis tā, ka līdz koncertam palikušas 15 minūtes, bet zāle pustukša. Paliek piecas minūtes, un zāle lēnām sāk piepildīties. Uz arēnu *Rīga* pirms koncerta jāiet pusotru stundu, lai izstāvētu rindas un ieņemtu vietas. Laicīga ierašanās ir dažādās paaudzēs atšķirīga. Varu minēt piemēru. Uz veco slaveno krievu mūziķu koncertiem nāk krievu pensionāri. Publika ierodas ļoti laikus, tai ir armijas disciplīna – viņi lēni un cieņīgi ieņem vietas. Tas ir notikums, kam jāgatavojas!

Bet arī laukos dzīvo cilvēki, kuri vēlas kaut ko redzēt un dzirdēt, satīkties savā starpā. Šāds koncerts ir tikšanās un iespēja iziet no mājām. Vecos laikos gāja uz baznīcu, pēc tam uz krogu, lai parunātos. Tagad mākslinieki piebrauc klāt, un tas nozīmē, ka cilvēki laukos arī var baudīt kultūru.

Kā visam pietiek laika?

Viss atkarīgs no plānošanas. Man ir dažādas nodarbes, kurām datorā stāv mapes ar plāniem. Piemēram, pasākumi arēnā *Rīgā* saplānoti gadu uz priekšu. Gada sākumā tiek saplānotas lekcijas, tad ir koncerti, projekti – arī tie tiek paredzēti divus trīs mēnešus iepriekš. Visu darba plānu kopijas ir sievas datorā, lai viņa redz, kā man tās dienas saplānotas. Domāju: ja brīvajā laikā vēl klausītos mūziku, tas tik būtu kaut kas! Dažreiz jau tā daru, bet tas vairāk informācijas pēc. Manā mūžā mūzika bijusi pāri galvai. Tā ir rutīna, kas jau iegājusies.

Annas Bibbānes teksts un foto

PĀRDOD

VW PASSAT VARIANT, 1993, benzīns.
Tālr. 29471458.

KOKMATERIĀLUS. Tālr. 23997669.

SIA AJG plus – sazāģētu lapkoku nomaļu
MALKU. Tālr. 29399939.

Sausu MALKU maisos. Tālr. 26544462.

Sausu, skaldītu MALKU. Tālr. 27885688.

Ar piegādi pārdod visu veidu MALKU.
Tālr. 29249578.

VAJADŽĪGI

SIA Rajaks (46102003750), Kuldīgā, Pla-
nīcas ielā 75, – lentzāģa OPERATORS
(horizontālais, Talsi) gatavā zāģmateriāla
zāģēšanai. Atalgojums, sākot no 550
eiro (pēc padarītā darba). Pieteikties pa
tālr. 26464576 vai personīgi Planīcas
ielā 75 no 8.00 līdz 17.00.

PĒRK

ZEMI par 1400–3500 EUR/ha gan ar
apaugumu, mežu, mājām utt. Ātra atbilde.
Vēlamā platība no 5 līdz 100 ha. Intere-
sē arī zemi iznomāt, biosaimniecība@
gmail.com, tālr. 28963556.

AUTOMAŠĪNAS. Tālr. 25669128.

TRAKTORUS, PIEKABES, lauksaim-
niecības INVENTĀRU. Tālr. 26104984.

SIA Valinda – LIELLOPUS, JAUN-
LOPUS dzīvsvārā. Tūlītēja samaksa.
Tālr. 29434034.

Zis SMAIDAS pērk MĀJLOPUS.
Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

RAGUS. Tālr. 22048516.

APSVEIKUMS

Foto A.C draudzīgais kolektīvs sveic
savu labāko, atraktīvāko fotomākslinieku
JURI SEGLIŅU

55 gadu jubilejā! Daudz laimes, Juri!

DAŽĀDI

MODRA AUTOSKOLA rīko A,B, C
(8.03.), CE autovadītāju kursu Kuldīgā,
Pētera ielā 5. Tālr. 26120089.

Visu veidu JUMTU un CELTNECĪ-
BAS darbi. Tālr. 26844885.

JUMTU MAIŅA, fasādes darbi, santeh-
nika, telpu remonts, materiālu piegāde.
Tālr. 26269909.

ŽOGU uzstādīšana. Tālr. 26953266.

SIA Bērzi plus notīra krūmu APAU-
GUMU no laukiem un grāvjiem. Pērk
zarus šķeldošanai un cirsmas izstrādei.
Tālr. 29150380, 26458900.

Tīrām AKAS. Tālr. 27448331.

*P/a Rumbiņa biedri
aicināti 12. martā
11.00 uz
SAPULCI
Liepājas ielā 14,
Kuldīgā.*

LĪDZJŪTĪBAS

Izsakām līdzjūtību Dzintraī, brāli
zaudējot.

2. grupas vingrotājas

*Saņem, labā Zemes māte,
Vienu sirmu māmuliņi,
Apsedz viņu silti, silti
Savām smilšu villainēm.*

/T.dz./

Izsakām līdzjūtību Aināram Zankovskim,
mammu smilšu kalniņā pavadot.
Kuldīgas novada sporta skolas
kolektīvs

*Kas gaidīs durvīs, kas sētsvidū?
Neviens, tikai laiks tālāk ritēs,
Un bijušās takās staigājot
Viņu tuvumā esam vēl jutīs.*

/A.Ķirškalne./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Aināram
Zankovskim un tuviniekiem, māmuliņu
mūžībā pavadot.

Skrundas novada pašvaldība

*Tikai atmiņas klusas
Kā mīļi un zināmi soļi
Palcējiem visu mūžu skan blakus.*

/V.Grenkovs./

Izsakām līdzjūtību Aināram un Mārim,
mammu mūžībā pavadot.
Kuldīgas un Skrundas volejbola treneri

*Paliec, māt, smaidā, paliec glāstā,
Paliec jaukajā bērniības stāstā.*

/O.Lisovska./

Mūsu līdzjūtība Aināram Zankovskim,
māti aizsaulē aizvadot.
Skrundas mūzikas skolas kolektīvs

*Tālu gāju savu mūžu,
Daudz darbiņu padarīji.
Nu apsīka tavi soļi
Baltā smilšu kalniņā.*

/T.dz./

Izsakām līdzjūtību Aināram Zankovskim
un ģimenei, no māmiņas atvadoties.
Iedzīvotāji Sporta ielā 1, Skrundā

*Mātes mīlestības zelts
Staro mūžos visam pāri.*

/P.Bārda./

Izsakām sirsnīgu līdzjūtību VILMAS
FREIMANES tuviniekiem.
Kaimiņi no ceturtās sekcijas
Gaismas ielā 6

Tā aiziet mūsu mīļie...

Aiziet no ikdienas rūpēm.

*Aiziet mierā, klusumā un jaunā dzīvē,
Tuviniekiem vien paliek
Viņu sirds siltums un dvēseles gaisma.*

/K.Apškrūma./

Skumstam pensionēto skolotāju
SKAIDRĪTI ĪVĀNI mūžībā pavadot.
Kuldīgas Centra vidusskolas kolektīvs

*Rokas, kas mīlēja darbu, gurušas,
Sirds, kas vēlēja labu, nu atdusas.*

/Z.Purvs./

Visdziļākā līdzjūtība Pēterim un pie-
derīgajiem, mammu un mūsu mīļo
kaimiņiem SKAIDRĪTI ĪVĀNI, zemes
klēpī guldot.

Esošie un bijušie kaimiņi

Kaļķu ielā 11 un Šaroku ģimene

*Pa viršu taku aiziet tavi gadi,
Pa viršu taku – darbs un mīlestība.*

/K.Apškrūma./

Esam kopā ar Pēteri Īvānu, māmiņu
smilšu kalniņā aizvadot.

Kluba Taka biedri

*Tas visskumjākais brīdis, kad mīļa
sirds
Uz mūžu mūžiem pārkrūst un stājas,
Tad zvaigznes pie debesīm asarās
mirst
Un tukšas kā klajums kļūst mājas.*

/A.Vējāns./

Mīļo Vizmiņ, esam kopā ar tevi lielajās
bēdās.

Freiberģu, Lüdeviģu un Bredovsku
ģimenes

No tevis tik daudz bija ko gūt.

*Tavas pēdas ir dziļas, tās nepazūd,
Mums atmiņās vēl ilgi kopā būt...*

/K.Apškrūma./

Ar lielām skumjām mums jāatvadās no
mūsu medību kluba ilggadēja biedra,
un drauga. Izsakām visdziļāko līdzjū-
tību visiem piederīgajiem un tuvajiem,
MĀRI PELĒKO smilšu kalniņā guldot.
Mednieku kluba Pelču Mednieks
kolektīvs

Sirds nepukst vairs.

Bet vēl tai bija skanēt,

Un acīm mirdzēt, dzīvi vērojot.

/J.Jaunsudrabiņš./

Violeta, šajā skumjajā brīdī esam kopā
ar tevi, MĀRI mūžībā pavadot.

Kaimiņi Avotos

Mana balta māmuliņa

Cietu miegu aizmigusī;

Gana teku, gana saucu

Nedzirdēja, neredzēja.

/T.dz./

Kuldīgas slimnīca izsaka dziļu līdz-
jūtību Aijai Krauzei, mammu mūžībā
pavadot.

Kur nu liksim siltos vārdus,

Ko tev teicām, māt,

Ja tu tagad klusi, klusi

Aizej projām – mūžībā?

/J.Kronenbergs./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Aijai
Krauzei un ģimenei, no mamma
atvadoties.

Ķirurģijas nodaļa, bērnu nodaļa,
endoskopijas kabinets

SIA "Cēsu gaļas kombināts"
par augstām cenām iepērk
JAUNLOPUS un LIELLOPUS
26185703 • 25573447 • 29172343

**Latvijas Nacionālā
teātra izrāde**

CĪRULIŠI

5. martā plkst. 19.00
teātra namā JŪRAS VĀRTI
Ventspilī

Ar teātra nama "Jūras vārti"
DRAUGA KARTI atlaide 5%!

EKONOMIKA

Cenu kāpumu vairāk ietekmēs mājokļa izmaksas

Janvārī gada inflācija bijusi
3%. Nevar teikt, ka tas ir pār-
steigums – informācija pērnā
gada nogalē ļāva nojaust, ka
janvārī piedzīvosim cenu lē-
cienu.

Turpmākajos mēnešos sagai-
dāms, ka inflācijas temps būs līdz-
zīgs, tomēr zem 3% atzīmes, un
gadā kopumā cenu kāpums varē-
tu būt līdzīgs kā pērn (2,5%).
Tādējādi iedzīvotāju pirktspēja
turpinās uzlaboties, jo vidējās al-
gas kāpums inflāciju pārsniegs.

Lielākais inflācijas virzītājs –
mājokļa preču un pakalpojumu
cenu kāpums par 7% gada laikā,
kas veidoja trešo daļu no kopīgā
pieauguma. Pieaugumu šajā ka-
tegorijā noteica lielāki elektrī-
bas rēķini, atspoguļojot straujo
cenu kāpumu pērn, kas patēriņa

precēs lielā mērā parādās tikai
tagad. Gāzes rēķini sadārdzinā-
jās jaunā sadales tarifa dēļ, bet
atkritumu apsaimniekošanā pie-
auga dabas resursu nodoklis.

Samērā strauji cena augusi al-
koholam un tabakai (7,8%, sa-
līdzinot ar pērnā gada janvāri).
Tabakai to ietekmējis arī akcīzes
nodokļa kāpums, bet alkoholam
akcīzes nodoklis pieaugs tikai
no 1. marta, līdz ar to jāsecina,
ka augušas pašu produktu cenas.
Noturīgs maksas kāpums turpi-
nās arī restorānos un viesnīcās
(4,2% janvārī, salīdzinot ar gadu
iepriekš). Savukārt naftas cenas
kritiens gada beigās apturējis
degvielas cenas kāpumu. Tā
gada laikā bijusi gandrīz nemi-
nīga.

Centrālā statistikas pārvalde

atjaunojusi informāciju par ie-
dzīvotāju patēriņa grozu. Pār-
maiņas gada laikā rāda: lai gan
mazāk tērējam pārtikai, vairāk
esam samaksājuši par mājokli
un transportu. Citās kategorijās
izmaiņu maz. Lai gan iedzīvotā-
ju pirktspēja palielinājusies un
esam varējuši tērēt vairāk, tomēr
lielāku daļu mēģinām satura neesam
atstājuši, piemēram, atpūtai un
kafejnīcām. Pieaugošās mājokļa
izmaksas varētu nozīmēt to, ka līdz-
zīga tendence šogad turpināsies,
bet ar šībrīža naftas cenu varētu
samazināties tēriņi transportam.

Protams, šie ir vidējie rādītāji,
un katras mājsaimniecības tēriņu
sadalījumu noteiks gan ienāku-
mu līmenis, gan paradumi.

Linda Vildava,
Swedbank ekonomiste

**SIA SKRUNDAS
KOMUNĀLĀ
SAIMNIECĪBA**
(41203022001)

aicina savai komandai
uz noteiktu laiku pievienoties
EKONOMISTU.

Mēnešalga – 720 EUR.
Stāka informācija
mājaslapā www.sks.lv.

**W
SVEASKOG
BEZ MAKSAS ATTĪRA
NO KRŪMIEM
laukus un citas
aizaugušas platības.
PĒRK
zarus, cirsmu atlikumus,
šķeldojamu materiālu.
ĀTRA SAMAKSA.**

25 622 293 (Āris)

VĀRDADIENAS

No 25. februāra līdz 3. martam
 25. Alma (565), Annemarija (115)
 26. Aurēlija (141), Evelīna (3338), Mētra (77)
 27. Andra (1178), Līva (2474), Līvija (1457)
 28. Justs (210), Skaidra (153), Skaidrīte (3729)
 1. Ilgvars (1062), Ivars (8236)
 2. Laila (2245), Lavīze (4), Luīze (1174)
 3. Marts (140), Tālavš (14), Tālis (371)
Populārākie: Skaidrīte un Ivars.

Par godu vecvecvecmāmiņai

Alma Vikštrema, Kuldīgas Centra vidusskolas 12. klases skolniece:

– Vārdu izvēlējas vecāki par godu mammas vecvecmāmiņai. Man tas patīk – atšķirīgs un rets. Pieļauju, ka daudzi tādu nezina un dzird pirmo reizi. Citu es nevēlētos, jo mammas un tēta izvēli respektēju, un ir mīli, ka mums ar vecvecvecmāmiņu tas vienāds. Vārdadienās pieņemts ģimenē jauki pasēdēt, papļāpāt, apēst kūciņu. Pagājušogad braucām uz Pilsētas dārzu slidināties pa kalniņiem. 4. klasē audzinātāja katram izdalīja tādu rociņu, uz kuras uzlīmēta vārda nozīme. Man tā saglabājusies. Almas ātri pārslēdzoties no vienas izjūtas uz otru. Bēdas metot pie malas un ticot savas misijas svētībai. Ir mērķtiecīgas, nopietnas, palīdz otram. Patstāvīgas un drosmīgas. Diezgan trāpīgs skaidrojums. Visjautrāk ir tad, kad telefonā manu vārdu kāds pārklausās un saprot kā *oma*. Draudzene zvanīja tētim, ka ir pie Almas, bet viņas tētis aizbrauca pie omas un dusmojās, ka meita čammājas un nenāk laukā.

LAIKA ZIŅAS

ŠODIEN, 25. FEBRUĀRĪ

Dienas garums – 10 st. 18 min.
 Saule lec 7.28, riet 17.46.

Naktī +1°...+5°

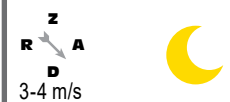
Dienā +5°...+7°

RĪT, 26. FEBRUĀRĪ

Dienas garums – 10 st. 24 min.
 Saule lec 7.25, riet 17.49.

Naktī +1°...+3°

Dienā +4°...+7°

KONKURSS

TĒLOTĀJMĀKSLAS SPĒLE

191. kārta

Gleznotājs (1879–1940) ir no Šveices. Viņa darbiem raksturīgs individuāls stils, kurā var saskatīt ekspresionisma un sirreālisma iezīmes. Kopš bērnības bijis talantīgs zīmētājs, kurš eksperimentējis ar krāsu teoriju un to arī izcili apguvis. Lasījis lekcijas, tās pārtulkotas dažādās valodās un tiek uzskatītas par īpaši nozīmīgu modernās mākslas teorētisko darbu.

Atbildes gaidām līdz 27. februāra 11.00: Tēlotājmākslas spēle, Kurzemnieks, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv, vai redakcijas durvju pastkastītē.

190. kārtas atbilde: Džovanni Lorenco Bernīni. Sv. Pētera katedrāles baldahīns (1623–1634). Pareizi atbildējuši: Daina Gerente, Velta Višņevska, Ausma Kreidere, Indra Ābelīte, Inta Cine, Mārcis Kalējs, Guntis Obodņikovs, Ingars Neimanis, Andris Eglītis, Peters Dals.

JOKI

Students ballē dejo ar meiteni, pēkšņi nokrīt. Meitene sauc:
 – Ūdeni, ūdeni!
 Studentam pienes ūdeni, pieliek glāzi pie lūpām. Viņš atver acis un nočukst:
 – Un maizi...

Trūcīgs puisis acīm redzami pārtikušai meitenei:
 – Meitenīt, kā jūs sauc?
 – Inga.
 – Vai savu telefonu man atstāsiet?
 – Tu esi students?
 – Esmu gan.
 – Un izdzīvo tikai no stipendijas?
 – Tā sanāk!
 Meitene, izvelkot savu mobilo tālruni:
 – Labi, tad ņem!

PELDĒŠANA

Sacensības skolēni

19. februārī norisinājās Kuldīgas novada skolēnu sacensības peldēšanā.

Atsaucība bija neliela – piedalījās trīs vispārīzglītojošo skolu audzēkņi.

2005.–2007. g. dzim. grupā (distance 25 m) meitenēm uzvarēja Sanija Robežniece (18,08), 2. vietā Annija Roze (18,35), 3. – Monta Uzare (24,57). Zēniem pirmais bija Edgars Grundmanis (18,53), otrais – Ints Brēdiķis (19,87), bet trešais – Kristians Šļakoriņš (20,12). Visi bērni ir no V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolas.

2003.–2004. g. dzim. grupā (distance 2 x 25 m) zēniem pirmais bija Francis Ernests Laškovs (39,10), bet otrais Rolands Ibergs (39,53) – abi pārstāvēja Kuldīgas Centra vidusskolu. Trešais finišēja Krišjānis Āboliņš no Vārmes pamatskolas (41,40). Meitenēm bija tikai viena dalībniece – Annija Ieva Doniņa, viņas rezultāts – 1:09,51.

Inta Jansone
 Dzintras Freimanis arhīva foto

Uzvarētājas 6.–7. klašu grupā: (no kreisās) Annija Roze, Sanija Robežniece un Monta Uzare.

NOTĀRU DIENAS

Kā dzīves grožus neizlaist no rokām

Ko katrs var darīt jau tagad, domājot par nākotni un to, kā neizlaist grožus no rokām, kad runa ir par svarīgiem lēmumiem attiecībā uz īpašumu, saimniecību, ģimeni? Šādam tematam būs veltītas kārtējās Notāru dienas 26. un 27. februārī.

Tajās tiks uzsvērtas nākotnes pilnvarojuma nozīme un tā iespējas, dzīvi plānojot ilgām laikiem.

NĀKOTNES PILNVAROJUMS

Ar to var dot norādījumus rīcībai attiecībā uz savām vēlmēm un vajadzībām, ja iestājas brīdis, kad cilvēkam pašam pēkšņi liegta iespēja lemt un rīkoties. Stāsta Latvijas Zvērinātu notāru padomes priekšsēdis Jānis Skrastiņš: „Mūsdienu straujais dzīvesveids un stress nosaka savu kārtību, un kādreiz tā nebūt nesakrīt ar paša izvēli. Pašlaik ir daudz iespēju ceļot, izvēlēties dažnedažādus transportlīdzekļus, cilvēki nodarbojas ar ekstrēmīem sporta veidiem. Diemžēl tas nozīmē arī to, ka pastāv arvien lielāka varbūtība nonākt tādā veselības stāvoklī, kad uz laiku vai pat ilgstoši var būt liegta spēja pieņemt svarīgus lēmumus, piemēram, par mantu, īpašumu, bērniem.

Nākotnes pilnvarojums Latvijā nav starp populārākajiem līgumiem, ko

Notāru dienās 26. un 27. februārī zvērīnātu notāru birojos visā Latvijā juridisko palīdzību un konsultācijas varēs saņemt bez maksas. Tiešsaistē speciālisti būs pieejami mājaslapā www.latvijasnотars.lv, jautājumus varēs uzdot arī diskusijā vietnē Facebook.

cilvēki paraksta pie notāriem. Taču Eiropā un citur pasaulē to arvien vairāk uzskata par pašsaprotamu.” Piemēram, Vācijā noslēgti aptuveni divi miljoni šādu līgumu, bet ASV to devuši 45% cilvēku pēc 50 gadiem. Turpretī Latvijā, kopš 2011. gadā tas ieviests, noslēgts vien nedaudz vairāk par 80.

NEVAR PAUST SAVU GRIBU

Temats aktualizējās Notāru dienās pērn, kad notāri devās arī mājas vizītēs. Vairākās vietās notariālās darbības nebija iespējamas, jo veselības stāvokļa dēļ cilvēks vairs nespēja skaidri paust savu gribu. „Diemžēl tādā stāvoklī vairs nevar arī kādu citu pilnvarot rīkoties savā vietā. Ja iedomājami, piemēram, ka cilvēks pēc insulta kādu brīdi nav spējīgs pieņemt lēmumus un rīkoties, nav arī grūti iztēloties, kas notiek vai, pareizāk sakot, nenotiek ar viņa īpašumiem un saimniecību. Arī pie naudas viņa kontos ģimenes locekļi nevar piekļūt, lai samaksātu par ārstēšanu vai rehabilitāciju. Tāds stāvoklis var ilgt pat vairākus gadus,” uzsver J.Skrastiņš.

Kuldīgā notāri pieņems Pilsētas laukumā 4:
Agris Jaunpujēns (tāl.63322304 vai 25130484) un **Irīna Birzniece** (tāl. 63322471).

Nākotnes pilnvarojums stājas spēkā ar noslēgšanas brīdi, taču pilnvarnieks var sākt darboties tikai tajā brīdī, kad pēc viņa atbalsta radusies nepieciešamība. Veselības traucējumu, piemēram, komas, gadījumā ar ārstu atzinumu tiek konstatēts, ka cilvēks uz to laiku zaudējis spēju saprast savas rīcības nozīmi vai arī fiziski nespēj savu gribu paust. Kad cilvēks atveseļojas, viņš turpina lietot kārtot pats, un pilnvarojuma darbība tiek pārtraukta.

JĀIESAISTĀS TIESAI

Ja nākotnes pilnvarojuma nav, jāiesaista tiesa, lai kāds tuvinieks varētu rīkoties otra vārdā. Savukārt ar pilnvarojumu šādu administratīvo iestāžu iesaisti privātajā dzīvē var novērst, nodrošinot arī privātuma aizsardzību, jo to, kas pārrunāts notāra kabinetā, zinās tikai notārs, pats cilvēks un tas, kuru viņš pilnvarojis.